

**INFORMACJA Z ZAKRESU PROFILU RYZYKA
I POZIOMU KAPITAŁU
BANKU SPÓLDZIELCZEGO W DZIERZGONIU
WEDŁUG STANU NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2019 ROKU**

SPIS TREŚCI

WSTĘP

- I. Informacje ogólne o Banku**
- II. Cele i zasady polityki zarządzania poszczególnymi ryzykami**
- III. Informacje z zakresu stosowania norm ostrożnościowych**
- IV. Fundusze własne**
- V. Adekwatność kapitałowa**
- VI. Ryzyko kredytowe**
- VII. Ekspozycje kapitałowe nieuwzględnione w portfelu handlowym**
- VIII. Ryzyko stopy procentowej dla pozycji zakwalifikowanych do portfela bankowego**
- IX. Polityka zmiennych składników wynagradzania**

**INFORMACJE Z ZAKRESU PROFILU RYZYKA I POZIOMU KAPITAŁU
BANKU SPÓŁDZIELCZEGO W DZIERZGONIU
WEDŁUG STANU NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2019 ROKU**

WSTĘP

1. Informacje dotyczące szczegółowych zasad i sposobu ogłaszania przez banki informacji o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczących adekwatności kapitałowej są ogłaszane z częstotliwością roczną, nie później niż w terminie 15 dni od dnia zatwierdzenia sprawozdania finansowego przez Zebranie Przedstawicieli.
2. Informacje wg stanu na 31.12.2019 r. są ogólnie dostępne dla wszystkich uczestników rynku w siedzibie Banku ul. Wojska Polskiego 4, pokój nr 6 oraz na stronie internetowej banku <https://www.bsdzierzgon.pl/>.

I. Informacje ogólne o Banku

1. Bank Spółdzielczy w Dzierzgoniu jest zrzeszony w Spółdzielczej Grupie Bankowej, a Bankiem Zrzeszającym jest SGB-Bank S.A. w Poznaniu.
2. Bank jest Uczestnikiem Spółdzielczego Systemu Ochrony SGB, w związku z tym system zarządzania ryzykiem w Banku uwzględnia zapisy Umowy Systemu Ochrony SGB, przepisy wewnętrzne wydawane przez Spółdzielnię, w szczególności: dotyczy to procedur w obszarze zarządzania ryzykiem, przyjętych w Systemie limitów, stosowania działań ograniczających ryzyko wskazanych przez Spółdzielnię w procesach prewencji.
3. W 2019 roku Bank Spółdzielczy w Dzierzgoniu prowadził działalność poprzez: Centralę Banku w Dzierzgoniu ul. Wojska Polskiego 4; Filia w Dzierzgoniu, ul. 1-go Maja 1/29-30; Filia w Elblągu, ul. Podgórna 12.; Filia w Gdańsku ul. Abrahama 1a.

II. Cele i zasady polityki zarządzania poszczególnymi ryzykami

Zarządzanie ryzykiem w Banku realizowane jest w oparciu o opracowane w formie pisemnej i zatwierdzone przez Zarząd i Radę Nadzorczą wewnętrzne strategie i procedury, które odnoszą się do identyfikacji, pomiaru, monitorowania i kontroli poszczególnych rodzajów ryzyka. Strategia zarządzania ryzykiem w Banku Spółdzielczym w Dzierzgoniu określa również podstawowe zadania organów Banku w tym zakresie.

Zadania Rady Nadzorczej Banku:

Rada Nadzorcza w systemie zarządzania ryzykiem sprawuje nadzór nad wprowadzeniem systemu zarządzania ryzykiem, w tym ryzykiem braku zgodności oraz ocenia jego adekwatność i skuteczność, w tym

- 1) zatwierdza, określony przez Zarząd, akceptowalny ogólny poziom ryzyka oraz monitoruje jego przestrzeganie;
- 2) zatwierdza, przyjętą przez Zarząd, strategię zarządzania Bankiem oraz nadzoruje jej przestrzeganie;
- 3) zatwierdza, przyjętą przez Zarząd Banku, strategię zarządzania ryzykiem oraz monitoruje jej przestrzeganie;
- 4) sprawuje nadzór nad opracowaniem, przyjęciem i wdrożeniem procedur, na podstawie których funkcjonować ma w Banku system zarządzania ryzykiem; nadzoruje ich przestrzeganie;
- 5) wybiera członków Zarządu posiadających odpowiednie kwalifikacje do sprawowania wyznaczonych im funkcji;
- 6) monitoruje skuteczność czynności wykonywanych przez członków Zarządu w związku z realizacją ich zadań w zakresie systemu zarządzania Bankiem;
- 7) sprawuje nadzór nad wykonywaniem przez członków Zarządu obowiązków, o których mowa w zadaniach Zarządu Banku, w tym w szczególności w ramach przypisanych im obowiązków na pierwszym poziomie i drugim poziomie w zakresie, o którym mowa w lit. a);
- 8) określa zasady raportowania do Rady Nadzorczej o rodzajach i wielkości ryzyka w działalności, po uprzednim przedstawieniu propozycji przez Zarząd, w sposób umożliwiający nadzorowanie systemu zarządzania ryzykiem w Banku;
- 9) zatwierdza zasady przeprowadzania testów warunków skrajnych w odniesieniu do poszczególnych rodzajów ryzyka.

Zadania Zarządu Banku:

1. Zarząd w systemie zarządzania ryzykiem projektuje, wprowadza oraz zapewnia działanie, spójnego ze strategią zarządzania Bankiem, systemu zarządzania ryzykiem, w tym:
  - 1) określa bieżącą i przyszłą gotowość Banku do podejmowania ryzyka;
  - 2) opracowuje i przyjmuje strategię zarządzania ryzykiem;

- 3) odpowiada za opracowanie, przyjęcie i wdrożenie procedur dotyczących zarządzania oraz zapewnienie wdrożenia planów w zakresie systemu zarządzania ryzykiem opracowuje i akceptuje politykę oraz zapewnia wdrożenie procedur; monitoruje ich przestrzeganie;
  - 4) zapewnia strukturę organizacyjną dostosowaną do wielkości i profilu ponoszonego ryzyka i umożliwiającą skuteczne wykonywanie zadań, w tym: wprowadza podział realizowanych w Banku zadań, zapewniający niezależność zarządzania ryzykiem na pierwszym poziomie od zarządzania ryzykiem na drugim poziomie;
  - 5) nadzoruje zarządzanie ryzykiem na pierwszym i drugim poziomie;
  - 6) nadzoruje wielkość i profil ryzyka w Banku;
  - 7) ustanawia odpowiednie zasady raportowania, w tym zasady raportowania Zarządu do Rady Nadzorczej; ustanawia zasady raportowania przez jednostki organizacyjne, komórki organizacyjne oraz stanowiska organizacyjne Banku o rodzajach i wielkości ryzyka w działalności, w sposób umożliwiający monitorowanie poziomu ryzyka w Banku;
  - 8) wprowadza niezbędne korekty i udoskonalenia systemu zarządzania w przypadku zmiany wielkości i profilu ryzyka w działalności Banku oraz czynników otoczenia gospodarczego lub wykrycia nieprawidłowości w funkcjonowaniu systemu zarządzania;
  - 9) zatwierdza przyjęte rodzaje limitów oraz ich wysokość.
2. Zarządzanie ryzykiem w Banku realizowane jest przez poszczególnych członków Zarządu w ramach przypisanych im obowiązków oraz:
- 1) na pierwszym poziomie (zarządzanie ryzykiem operacyjnym w banku);
  - 2) na drugim poziomie (zarządzanie ryzykiem przez pracowników na specjalnie powoływanych do tego stanowiskach lub w komórkach organizacyjnych), przy czym nadzór nad tym poziomem przypisany jest Prezesowi Zarządu.

Zarządzanie ryzykiem jest zorganizowane w sposób umożliwiający zapobieganie konfliktom interesów pomiędzy pracownikami, czy też jednostkami organizacyjnymi Banku.

Komórki organizacyjne Banku biorą udział w procesie zarządzania ryzykiem poprzez realizację celów zawartych w strategii zarządzania ryzykiem oraz zgodnie z regulaminem organizacyjnym Banku.

Zespół Zarządzania Ryzykami i Analiz realizuje zadania opisane w ich regulaminach funkcjonowania.

Komórki organizacyjne (lub wyznaczone osoby w Banku) uczestniczą w procesie zarządzania ryzykiem w ramach przypisanych im zadań w strukturze organizacyjnej Banku oraz w procedurach wewnętrznych, dotyczących zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka.

Bank zarządza rodzajami ryzyka uznanymi przez Bank za istotne zgodnie z obowiązującymi wewnętrznymi regulacjami zarządzania tymi rodzajami ryzyka opracowanymi w oparciu o wytyczne Spółdzielni.

Na system zarządzania każdym rodzajem ryzyka składa się:

- 1) procedura opisująca zasady zarządzania ryzykiem;
- 2) identyfikacja, pomiar i monitorowanie;
- 3) system limitów ograniczających ryzyko;
- 4) system informacji zarządczej;
- 5) odpowiednio dostosowana organizacja procesu zarządzania.

Do rodzajów ryzyka uznanych przez Bank za istotne zaliczane są:

- 1) ryzyko kredytowe;
- 2) ryzyko operacyjne, w tym ryzyko modeli;
- 3) ryzyko walutowe;
- 4) ryzyko koncentracji;
- 5) ryzyko płynności;
- 6) ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej;
- 7) ryzyko kapitałowe;
- 8) ryzyko braku zgodności.

Oprócz ryzyk istotnych, Bank wyróżnił również:

- 1) ryzyko wynikające ze zmian otoczenia makroekonomicznego;
- 2) ryzyko wynikające ze sprzedaży produktów ubezpieczeniowych.

RYZYKO KREDYTOWE

1. Cele strategiczne w zakresie ryzyka kredytowego obejmują:

- 1) wdrożenie systemu zarządzania ryzykiem kredytowym zapewniającego stabilny rozwój optymalnego jakościowo portfela kredytowego;
  - 2) dostarczanie Zarządowi Banku informacji o poziomie ryzyka kredytowego umożliwiającym podejmowanie ostrożnościowych, zasadnych decyzji dotyczących działalności kredytowej Banku;
  - 3) utrzymywanie jakości portfela kredytowego Banku, wyrażonej udziałem kredytów zagrożonych w kredytach ogółem na poziomie nie wyższym od 9%.
  - 4) utrzymywanie pokrycia rezerwami celowymi należności zagrożonych od podmiotów sektora niefinansowego i instytucji rządowych lub samorządowych na poziomie co najmniej 30%;
  - 5) ograniczanie ryzyka utraty wartości aktywów, wynikającego z pozostałych (poza kredytami) aktywów Banku.
2. Bank realizuje cele strategiczne poprzez:

- 1) stosowanie odpowiednich standardów zawartych w regulacjach kredytowych, w szczególności dotyczących oceny zdolności kredytowej klientów Banku oraz prowadzenia monitoringu kredytów;
- 2) ustanawianie skutecznych i adekwatnych do ponoszonego ryzyka zabezpieczeń spłaty kredytów, w szczególności weryfikacja ich wartości i płynności, zarówno podczas oceny wniosku kredytowego, jak i w ramach prowadzonego monitoringu, ograniczanie ryzyka prawnego w procesie ustanawiania zabezpieczeń;
- 3) inwestowanie nadwyżek zgromadzonych środków na lokatach w Banku Zrzeszającym
- 4) utrzymywanie w bilansie Banku tylko portfeli aktywów o charakterze bankowym¹;
- 5) utrzymywanie aktywów obciążonych najwyższym ryzykiem kredytowym, tj. portfela kredytów podmiotów niefinansowych na poziomie 95% ich udziału w sumie bilansowej powiększonej o zobowiązania pozabilansowe udzielone dotyczące finansowania².

Zarządzanie ryzykiem kredytowym jest to proces ciągły, który umożliwić ma zminimalizowanie zagrożeń występujących w działalności kredytowej banku i dostarczyć informacji o portfelu kredytowym, które umożliwią Zarządowi bieżące podejmowanie decyzji dotyczących działalności kredytowej banku.

---

¹Aktywa o charakterze bankowym stanowią aktywa, nie wynikające z działalności handlowej (zgodnie z definicją zawartą w art. 92 CRR).

² Definicja portfela została określona w zasadach zarządzania ryzykiem kredytowym.

W procesie zarządzania ryzykiem kredytowym w Banku uczestniczą:

1. Rada Nadzorcza – która:

- 1) w ramach pełnionego nadzoru właścicielskiego dokonuje okresowej oceny i nadzoruje wszystkie aspekty polityki zarządzania ryzykiem kredytowym w Banku;
- 2) zatwierdza cele strategiczne w tym apetyt na ryzyko w zarządzaniu ryzykiem kredytowym, zawarte w obowiązującej w Banku strategii zarządzania ryzykiem;
- 3) udziela zgody na udzielenie kredytu, pożyczki pieniężnej, gwarancji bankowej lub poręczenia członkowi Zarządu albo Członkowi Rady Nadzorczej Banku, o której mowa w art. 79a ustawy Prawo bankowe oraz art. 46 § 1 pkt 8 ustawy Prawo spółdzielcze.

2. Zarząd:

- 1) zatwierdza zasady zarządzania ryzykiem kredytowym;
- 2) wyznacza osoby odpowiedzialne za opracowanie, wprowadzenie i aktualizację zasad, o których mowa w pkt 1);
- 3) odpowiada za skuteczność zarządzania ryzykiem kredytowym;
- 4) podejmuje decyzje kredytowe.
- 5) akceptuje ustalenia/wyniki procesu monitoringu ekspozycji kredytowych, zgodnie z zapisami procedury dotyczącej klasyfikacji i tworzenia rezerw celowych na ryzyko związane z działalnością banków;
- 6) odpowiada za przekazywanie Radzie Nadzorczej okresowej informacji z zakresu ryzyka kredytowego.

3. Stanowisko ds. analiz ryzyka wykonuje zadania związane z:

- 1) okresowym weryfikowaniem i aktualizowaniem procedur kredytowych obejmujących zarządzanie wszystkimi aspektami ryzyka kredytowego, przygotowaniem propozycji zmian procedur dla Zarządu;
- 2) zapewnieniem zgodności procedur ze strategią działania Banku i strategią zarządzania ryzykiem;
- 3) opracowywaniem i aktualizowaniem zasad oceny wartości zabezpieczeń;
- 4) proponowaniem wysokości przyjętych limitów;
- 5) dokonywaniem pomiaru ryzyka;
- 6) sporządzaniem raportów dla Zarządu i Rady Nadzorczej;

4. Komórka monitoringu restrukturyzacji i windykacji wykonuje zadania związane z:

- 1) badaniem terminowości spłat kredytów;
- 2) badaniem sytuacji ekonomiczno-finansowej klienta;
- 3) badaniem adekwatności przyjętych zabezpieczeń;
- 4) opracowanie, przegląd i aktualizacja regulacji oceny wiarygodności i zdolności kredytowej klientów, wyceny zabezpieczeń, klasyfikacji i tworzenia rezerw celowych przy współpracy z komórką ds. analiz kredytowych;
- 5) Prowadzenie postępowań restrukturyzacyjnych, windykacyjnych, ugodowych;
- 6) Dokonywanie oceny możliwości ustalania nowych warunków spłat zadłużenia.

5. Komórka analiz kredytowych wykonuje zadania związane z:

- 1) analizą wniosków kredytowych, w tym oceną zdolności kredytowej i oceną adekwatności proponowanego zabezpieczenia;
- 2) przygotowaniem propozycji decyzji kredytowej;
- 3) ocena opłacalności kredytowego przedsięwzięcia inwestycyjnego;
- 4) analiza powiązań kapitałowo-organizacyjnych wnioskodawcy;
- 5) charakterystyka wnioskodawcy;
- 6) charakterystyka otoczenia ekonomicznego wnioskodawcy;
- 7) analiza branży;
- 8) charakterystyka stosunków wnioskodawcy z Bankiem i innymi podmiotami

- finansowymi;
- 9) analiza finansowa;
  - 10) analiza i wycena wartości i realności zabezpieczeń;
  - 11) przygotowanie rekomendacji dotyczących podjęcia decyzji kredytowych;
  - 12) prowadzenie rejestru odstępstw od przyjętych standardów postępowania;
  - 13) opracowanie, przegląd i aktualizacja regulacji oceny wiarygodności i dolności kredytowej klientów, wyceny zabezpieczeń, klasyfikacji i tworzenia rezerw celowych przy współpracy z komórką monitoringu, windykacji i restrukturyzacji.
6. **Komórka kredytowa** (komórka w Oddziale Banku) wykonuje zadania związane z:
- 1) pozyskiwaniem klientów;
  - 2) gromadzeniem dokumentacji kredytowej do wniosku o kredyt;
  - 3) weryfikacją danych o klientach;
  - 4) przygotowaniem umów kredytowych;
  - 5) uruchamianiem kredytów;
  - 6) bieżącym kontaktem z klientem;
  - 7) współpracą z komórką analiz kredytowych.

Zarządzanie ryzykiem kredytowym pojedynczej transakcji kredytowej realizowane jest poprzez określenie i przestrzeganie standardów kredytowych zawartych w obowiązujących w Banku niżej wymienionych regulacjach:

- 1) strategii zarządzania ryzykiem;
- 2) procedurach dotyczących poszczególnych produktów kredytowych – przeznaczonych dla pracowników kredytowych Banku, zawierających opis postępowania z wnioskiem kredytowym, określających wzorcowe wnioski, umowy, inne załączniki, a także spis dokumentacji niezbędnej do oceny wniosku o dany produkt kredytowy;
- 3) regulaminach dotyczących poszczególnych produktów kredytowych – przeznaczonych dla klientów, określających podstawowe warunki kredytowania;
  - a) zasadach oceny zdolności kredytowej;
  - b) osób fizycznych,³
  - c) podmiotów prowadzących działalność rolniczą⁴
  - d) podmiotów gospodarczych prowadzących pełną sprawozdawczość finansową,⁵
  - e) podmiotów gospodarczych prowadzących uproszczoną sprawozdawczość finansową,⁶
  - f) jednostek samorządu terytorialnego,⁷
  - g) innych grup klientów, zawartych w regulacjach kredytowych;
- 4) opracowanych zgodnie z wytycznymi Spółdzielni, zasadach klasyfikacji ekspozycji kredytowych i tworzenia rezerw celowych – określających ocenę terminowości spłat, ocenę sytuacji ekonomiczno-finansowej dla różnych rodzajów ekspozycji kredytowych oraz wysokość tworzonych rezerw celowych z ewentualnym uwzględnieniem pomniejszeń podstawy ich naliczania:

³ Określono w Zasadach oceny zdolności kredytowej klientów indywidualnym w Banku Spółdzielczym w Dzierzgoniu

⁴ Określono w Zasadach udzielania kredytów klientom instytucjonalnym w Banku Spółdzielczym w Dzierzgoniu – podręcznik kredytowy.

⁵ Określono w Zasadach udzielania kredytów klientom instytucjonalnym w Banku Spółdzielczym w Dzierzgoniu – podręcznik kredytowy.

⁶ Określono w Zasadach udzielania kredytów klientom instytucjonalnym w Banku Spółdzielczym w Dzierzgoniu – podręcznik kredytowy.

⁷ Określono w Instrukcji kredytowania jednostek samorządu terytorialnego w Banku Spółdzielczym w Dzierzgoniu

- a) ekspozycje kredytowe z tytułu pożyczek i kredytów detalicznych,
  - b) ekspozycje kredytowe z tytułu pożyczek i kredytów mieszkaniowych oraz pożyczek i kredytów hipotecznych,
  - c) ekspozycje kredytowe wobec klientów prowadzących pełną lub uproszczoną sprawozdawczość (...),
  - d) ekspozycje kredytowe wobec jednostek samorządu terytorialnego,
  - e) ekspozycje kredytowe wobec rolników nie prowadzących sprawozdawczości, klientów rozliczających podatek dochodowy w formie ryczałtu bądź karty podatkowej;
- 5) regulaminie udzielania przez Bank kredytów, pożyczek pieniężnych, gwarancji bankowych i poręczeń, otwierania rachunków bankowych osobom i podmiotom wymienionym w art. 79a ustawy Prawo bankowe;
- 6) instrukcja prawnych form zabezpieczeń wiarygodności Banku;
- 7) zasadach weryfikacji i monitoringu zabezpieczeń ekspozycji kredytowych w formie hipoteki na nieruchomości.

Na proces zarządzania ryzykiem portfela kredytowego składa się:

- 1) ustalenie pożądanej struktury portfela kredytowego;
- 2) zapewnienie odpowiedniego poziomu dywersyfikacji ryzyka kredytowego;
- 3) wprowadzanie mechanizmów ograniczających ryzyko kredytowe w tych obszarach, w których posiadanie przez Bank nadmiernych koncentracji (podmiotowych, branżowych, geograficznych) wynika ze specyfiki prowadzonej działalności;
- 4) identyfikacja i pomiar ryzyka poprzez:
  - a) ocenę struktury podmiotowej, rodzajowej i jakościowej portfela kredytowego,
  - b) ocenę poziomu wskaźnika kredytów zagrożonych, badanie udziału portfeli kredytów zagrożonych w podportfelach kredytowych,
  - c) ocenę wielkości salda rezerw celowych w porównaniu wielkością wyniku na działalności bankowej i wielkością wyniku finansowego Banku,
  - d) ocenę stopnia pokrycia rezerwami celowymi kredytów zagrożonych,
  - e) ocenę wartości odzysku z zabezpieczeń oraz poziomu pokrycia kredytów zabezpieczeniami,
  - f) monitorowania kredytów, ich struktury, czynników ryzyka,
  - g) analizę ryzyka wynikającego z zaangażowań wobec podmiotów, o których mowa w art. 79a ustawy Prawo bankowe,
  - h) analizę ryzyka kredytowego z tytułu koncentracji,
  - i) ocenę skali stosowanych odstępstw od warunków kredytowania i ich wpływu na ryzyko.

- j) przeprowadzaniu testów warunków skrajnych;
- 5) monitorowanie i kontrolę stopnia wykorzystania wprowadzonych limitów;
- 6) monitorowanie skuteczności działań windykacyjnych oraz restrukturyzacyjnych;
- 7) ustalenie adekwatnego do potrzeb systemu informacji zarządczej;
- 8) stosowanie odpowiednich mechanizmów kontrolnych poprzez:
  - a) opracowanie i przyjęcie do stosowania procedur służących zarządzaniu ryzykiem wynikającym z określonych portfeli kredytowych, w tym dotyczących:
    - zarządzania ryzykiem koncentracji,
    - zarządzania ryzykiem ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie,
    - zarządzania ryzykiem ekspozycji detalicznych,
  - b) stosowanie limitów koncentracji zaangażowań,
  - c) badanie stopnia przestrzegania wprowadzonych limitów i standardów postępowania (funkcja kontroli).

RYZYKO OPERACYJNE

Cele strategiczne w zakresie ryzyka operacyjnego obejmują:

- 1) optymalizację efektywności gospodarowania poprzez zapobieganie i minimalizowanie strat operacyjnych oraz wyeliminowanie przyczyn ich powstawania;
- 2) racjonalizację kosztów;
- 3) zwiększenie szybkości oraz adekwatności reakcji Banku na zdarzenia od niego niezależne;
- 4) automatyzację procesów realizowanych w Banku, pozwalającą w sposób bezpieczny zredukować ryzyko wynikające z błędów ludzkich;
- 5) wdrożenie efektywnej struktury zarządzania ryzykiem operacyjnym, w tym określenie ról i odpowiedzialności w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym.

Bank realizuje cele strategiczne poprzez opracowanie i wdrożenie:

- 1) systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym, adekwatnego do profilu ryzyka Banku;
- 2) systemu zarządzania zasobami ludzkimi, który pozwala na stworzenie kultury organizacyjnej wspierającej efektywne zarządzanie ryzykiem operacyjnym;
- 3) skutecznego systemu kontroli wewnętrznej pozwalającego na monitorowanie i korygowanie wykrytych nieprawidłowości (w szczególności w obszarach najbardziej narażonych na ryzyko);
- 4) odpowiednich warunków technicznych (w tym technologicznych) wspierających w sposób bezpieczny działalność Banku i przetwarzane przez niego informacje;
- 5) procedur opisujących istniejące w Banku procesy, które regularnie są dostosowywane do zmieniających warunków otoczenia wewnętrznego i zewnętrznego;

6) planów awaryjnych i planów zachowania ciągłości działania Banku.

Ryzyko operacyjne w Banku rozumiane jest jako możliwość wystąpienia straty wynikającej z niedostosowania lub zawodności procesów wewnętrznych, ludzi i systemów lub ze zdarzeń zewnętrznych; definicja ta obejmuje ryzyko prawne, natomiast nie uwzględnia ryzyka reputacji i ryzyka strategicznego.

1. Ryzyko operacyjne obejmuje swoim zasięgiem:

- 1) ryzyko technologiczne i techniczne – ryzyko zakłóceń działalności podmiotu w skutek zaburzeń pracy systemów teleinformatycznych i informacyjnych,
- 2) ryzyko outsourcingu – ryzyko negatywnego wpływu ze strony podmiotu zewnętrznego na ciągłość, integralność lub jakość funkcjonowania Banku, jego majątku lub pracowników,
- 3) ryzyka nadużyć i defraudacji – ryzyko związane ze świadomym działaniem na szkodę podmiotu przez jego pracowników lub osoby trzecie,
- 4) ryzyko prania pieniędzy – ryzyko poniesienia strat, w wyniku zamieszania w proceder prania pieniędzy prowadzonego przez Klientów Banku, jego pośredników lub pracowników,
- 5) ryzyko bezpieczeństwa – ryzyko zakłócenia funkcjonowania podmiotu lub strat finansowych w wyniku niedostatecznej ochrony jego zasobów i informacji,
- 6) ryzyko utrzymania ciągłości działania – ryzyko braku możliwości prowadzenia przez Bank działalności lub poniesienia strat w wyniku zdarzeń nadzwyczajnych związanych z klęskami żywiołowymi,
- 7) ryzyko prawne – ryzyko poniesienia strat w skutek błędnego lub zbyt późnego opracowania lub uchwalenia regulacji, ich stabilności oraz zgodności z przepisami prawa,
- 8) ryzyko produktu – ryzyko związane ze sprzedażą produktów i ewentualnymi skargami ze strony Klientów Banku,
- 9) ryzyko modeli – potencjalna strata jaką może ponieść Bank w wyniku decyzji które mogły zasadniczo opierać się na danych uzyskanych przy zastosowaniu modeli wewnętrznych, z powodu błędów w opracowaniu, wdrażaniu lub stosowaniu modeli Bank przy wyliczaniu wymogów w zakresie funduszy własnych z tytułu ryzyka operacyjnego stosuje metodę wskaźnika bazowego w związku z powyższym nie jest wymagane stosowanie podziału na linie biznesowe.

System zarządzania ryzykiem operacyjnym obejmuje:

- 1) wszystkie obszary działalności Banku, w tym również zlecenie czynności na zewnątrz;
- 2) identyfikację, pomiar i ocenę ryzyka operacyjnego z wykorzystaniem narzędzia samooceny ryzyka operacyjnego w realizowanych procesach,
- 3) monitorowanie i kontrolowanie poziomu ryzyka operacyjnego poprzez system raportowania zdarzeń i strat operacyjnych, monitorowanie stopnia realizacji KRI, w tym wartości progowych w zakresie strat dotyczących rodzajów zdarzeń ryzyka operacyjnego, przeprowadzanie testów warunków skrajnych,
- 4) akceptowanie poziomu ryzyka bądź w uzasadnionych przypadkach podejmowanie działań ograniczających ryzyko.

Na potrzeby systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym, w Banku wyznaczono osoby pełniące niżej wskazane role:

- 1) Właściciel ryzyka;
- 2) Menadżer Ryzyka;
- 3) Właściciel procesu

Za nadzór nad zarządzaniem ryzykiem operacyjnym odpowiada Prezes Zarządu

Bank określa profil ryzyka operacyjnego, który pokazuje skalę i strukturę narażenia Banku na ryzyko operacyjne.

Ogólny profil ryzyka, na podstawie przeprowadzonej w Banku samooceny, określają w wymiarze:

- 1) strukturalnym - rodzaje zdarzeń operacyjnych oraz kluczowe procesy;
- 2) skali – potencjalna i rzeczywista wielkość strat oraz stopień realizacji kluczowych wskaźników ryzyka (KRI), w tym wartości progowych dotyczących rodzajów zdarzeń ryzyka operacyjnego.

Bank dąży do ograniczania narażenia na straty operacyjne, przynajmniej na poziomie umożliwiającym:

- 1) brak przekroczeń dla ustalonych limitów w ramach tolerancji/apetytu na ryzyko, w tym limitów dotyczących sumy strat dla rodzajów zdarzeń ryzyka operacyjnego,
- 2) nie tworzenie dodatkowych wymogów kapitałów.

Założenia przedstawione powyżej Bank realizuje poprzez:

- 1) wypracowania prostej struktury organizacyjnej, łatwej do nadzorowania i kontrolowania oraz efektywnego przepływu informacji i systemu kontroli wewnętrznej;
- 2) wprowadzania dobrze przygotowanych zmian organizacyjnych i strategicznych, które nie będą zakłócały działalności Banku;
- 3) oferowania typowych produktów i usług bankowych;
- 4) ograniczania ilości funkcjonujących systemów informatycznych i dążenia do niskiej ich awaryjności;
- 5) niskiej rotacji na stanowiskach kluczowych w Banku;
- 6) ograniczanie wpływu ryzyka podmiotów zależnych na ryzyko Banku;
- 7) odpowiednie przygotowanie na niespodziewane zdarzenia zewnętrzne (przerwy w dostawie prądu, powódź, pożar itp.);
- 8) objęcie wszystkich krytycznych procesów biznesowych planami awaryjnymi zapewniającymi ich ciągłą realizację;
- 9) wyodrębnienie procesów o kluczowym znaczeniu dla strategii biznesowej i strategii zarządzania ryzykiem i ustanowienia w uzasadnionych przypadkach działań ograniczających ryzyko występujące w tych procesach;
- 10) ustalenie działań ograniczających ryzyko w procesach, dla których poziom ryzyka określono jako bardzo wysoki;
- 11) maksymalną automatyzację wykonywanych czynności i brak stosowania skomplikowanych modeli do pomiaru ryzyka, zwłaszcza zewnętrznych.

Bank, w celu określenia tolerancji/apetytu na ryzyko operacyjne, wyznaczył niżej wskazane KRI i określił dla nich stosowne limity:

- 1) ilości zasadnych reklamacji składanych przez Klientów (suma zasadnych reklamacji złożonych przez Klientów w danym miesiącu);
- 2) dostępność systemu bankowości elektronicznej (czas dostępności Internet banking);
- 3) dostępność urządzeń samoobsługowych – bankomaty (czas dostępności bankomatów);
- 4) ilość zwolnień lekarskich pracowników (suma zwolnień lekarskich pracowników w danym miesiącu);
- 5) ilość zwolnionych pracowników (suma zwolnionych pracowników w danym miesiącu);
- 6) ilość nowoprzyjętych pracowników (suma zatrudnionych pracowników w danym miesiącu);
- 7) ilość rozpraw sądowych z udziałem Banku (ilość toczących się spraw sądowych w miesiącu);
- 8) kwota niedoborów kasowych (suma niedoborów kasowych w danym miesiącu);
- 9) kwota niedoborów w bankomatach (suma niedoborów bankomatowych w danym miesiącu);
- 10) kwota nadwyżek w bankomatach (suma nadwyżek bankomatowych w danym miesiącu).

Bank, w celu skutecznego monitorowania poziomu ryzyka, ustalił wartości progowe sum strat w danym horyzoncie czasowym dla określonego poniżej rodzaju zdarzeń operacyjnych, stanowiące dodatkowe wskaźniki KRI i tym samym również apetyt/tolerancję na ryzyko:

a) poziom 1 – podział zdarzeń na 7 głównych rodzajów:

- 1) oszustwa wewnętrzne – 1 % wymogu w zakresie funduszy własnych z tytułu ryzyka operacyjnego,
- 2) oszustwa zewnętrzne - 1 % wymogu w zakresie funduszy własnych z tytułu ryzyka operacyjnego,
- 3) zasady dotyczące zatrudnienia oraz bezpieczeństwo w miejscu pracy - 2 % wymogu w zakresie funduszy własnych z tytułu ryzyka operacyjnego,
- 4) klienci, produkty i normy prowadzenia działalności - 2 % wymogu w zakresie funduszy własnych z tytułu ryzyka operacyjnego,
- 5) szkody w rzeczowych aktywach trwałych - 2 % wymogu w zakresie funduszy własnych z tytułu ryzyka operacyjnego,
- 6) zakłócenia działalności gospodarczej i awarie systemu - 2 % wymogu w zakresie funduszy własnych z tytułu ryzyka operacyjnego,
- 7) wykonanie transakcji, dostawa i zarządzanie procesami- 2 % wymogu w zakresie funduszy własnych z tytułu ryzyka operacyjnego.

b) poziom 2 – kategorie zdarzeń w ramach rodzajów, o których mowa w ust. 1; 3 % wymogu w zakresie funduszy własnych z tytułu ryzyka operacyjnego.

1. Szczegółowa systematyka rodzajów zdarzeń do drugiego poziomu zawarta jest w załączniku nr 2 do *Zasad zarządzania ryzykiem operacyjnym*.

Bank podejmuje niżej wskazane działania, w przypadku przekroczenia ustalonej wartości limitu/progu:

- 1) akceptuje przekroczenie, gdy występujące zagrożenie zostało uznane za jednorazowe lub jest powtarzalne, ale stopień jego szkodliwości dla Banku jest niski;
- 2) wprowadza dodatkowe mechanizmy pozwalające na przeciwdziałanie ryzyku, tj.

- a) podejmuje działania ograniczające ryzyko (np. wdraża dodatkowe procedury w danym obszarze, wydaje stosowne w tym zakresie rekomendacje),
- b) transferuje zidentyfikowane ryzyko stosując ubezpieczenia lub powierzając wykonywanie czynności podmiotom zewnętrznym (outsourcing).

Działania podejmowane w Banku, o których mowa w ust.1, muszą zostać każdorazowo zaakceptowane przez **Zarząd Banku**.

Bank, spośród procesów zidentyfikowanych w swojej działalności, wyodrębnił:

- 1) procesy kluczowe, które warunkują realizację strategii Banku (w tym w zakresie strategii biznesowej i zarządzania ryzykiem),
- 2) procesy krytyczne, których szybkie odzyskanie sprawności działania wpływa na zachowanie przez Bank ciągłości działania.

Bank, w przypadku określenia danego procesu jako krytycznego, posiada plany awaryjne zapewniające utrzymanie jego ciągłości.

Identyfikacja procesów ma miejsce podczas przeprowadzania samooceny w Banku, natomiast szczegółowa informacja z nią związana zawarta została w *zasadach, dotyczących zarządzania ryzykiem operacyjnym*

RYZIKO WALUTOWE

Cele strategiczne w zakresie działalności walutowej obejmują:

- 1) obsługę klientów Banku w zakresie posiadanych uprawnień walutowych;
- 2) zapewnienie klientom Banku kompleksowej obsługi w zakresie prowadzenia rachunków walutowych bieżących i terminowych, obsługi kasowej, realizacji przelewów otrzymywanych i wysyłanych za granicę oraz wykonywania innych czynności obrotu dewizowego za pośrednictwem Banku Zrzeszającego;
- 3) minimalizowanie ryzyka walutowego.

Bank realizuje cele strategiczne poprzez:

- 1) dążenie do utrzymania domkniętych indywidualnych pozycji walutowych, tak aby pozycja walutowa całkowita nie przekroczyła 2% funduszy własnych Banku;
- 2) prowadzenie transakcji wymiany walut z Bankiem Zrzeszającym polegających na zagospodarowywaniu nadwyżek środków walutowych oraz domykaniu otwartych pozycji walutowych Banku; transakcje walutowe nie mają charakteru spekulacyjnego;
- 3) utrzymywanie poziomu aktywów płynnych w walutach obcych które zaspokoją wypływy netto w danej walucie obcej;
- 4) podnoszenie kwalifikacji kadry oraz ścisłą współpracę w tym zakresie z Bankiem Zrzeszającym;
- 5) niedokonywanie transakcji w walutach niewymienialnych.

Za obszar ryzyka walutowego w Banku odpowiadają:

- 1) Prezes Zarządu - w zakresie nadzoru nad zarządzaniem ryzykiem walutowym;
- 2) Wiceprezes Zarządu w zakresie nadzoru nad pomiarem i monitorowaniem ryzyka walutowego

W procesie zarządzania ryzykiem walutowym w Banku uczestniczą:

1. Rada Nadzorcza – która:

- 1) w ramach pełnionego nadzoru właścicielskiego dokonuje okresowej oceny i nadzoruje wszystkie aspekty polityki zarządzania ryzykiem walutowym w Banku;
- 2) zatwierdza cele strategiczne w zarządzaniu ryzykiem walutowym, zawarte w obowiązującej w Banku strategii zarządzania ryzykiem;
- 3) ocenia adekwatność i skuteczność systemu zarządzania ryzykiem walutowym na podstawie okresowej, syntetycznej informacji na temat poziomu ryzyka, na jakie narażony jest Bank.

2. Zarząd:

- 1) zapewnia skuteczne działanie systemu zarządzania ryzykiem walutowym;
- 2) zatwierdza zasady zarządzania ryzykiem walutowym;
- 3) wyznacza osoby odpowiedzialne za opracowanie, wprowadzenie i aktualizację zasad, o których mowa w pkt 2;
- 4) odpowiada za utrzymanie ryzyka walutowego na poziomie nie przekraczającym poziomu akceptowalnego przez Radę Nadzorczą.

3. Stanowisko ds. Analiz Ryzyk, który:

- 1) opiniuje niniejszą procedurę;
- 2) opiniuje poziom limitów;
- 3) identyfikuje potrzeby zmian w polityce zarządzania ryzykiem walutowym Banku;
- 4) wydaje rekomendacje dla komórki zarządzającej mające na celu właściwe kształtowanie poziomu ryzyka walutowego Banku;
- 5) ocenia poziom ryzyka walutowego Banku i wydaje rekomendacje Zarządowi;
- 6) składa propozycje zmian poziomu kursów Banku.

4. Stanowisko ds. planowania i sprawozdawczości – będący komórką monitorującą ryzyko walutowe, która podlega Głównej Księgowej, wykonujący zadania związane z:
  - 1) okresowym weryfikowaniem i aktualizowaniem niniejszej procedury oraz przygotowywaniem propozycji zmian procedury dla Zarządu, w tym weryfikowaniem i aktualizowaniem metod pomiaru ryzyka walutowego oraz poziomu limitów;
  - 2) zapewnieniem zgodności niniejszej procedury ze strategią działania Banku i strategią zarządzania ryzykiem;
  - 3) proponowaniem wysokości przyjętych limitów;
  - 4) dokonywaniem pomiaru i monitorowaniem poziomu ryzyka, przeprowadzaniem testów warunków skrajnych;
  - 5) analizą wskaźników służących ocenie poziomu ryzyka walutowego;
  - 6) monitorowaniem stopnia wykorzystania limitów;
  - 7) oceną nowych produktów bankowych w zakresie potencjalnego wpływu na ryzyko walutowe;
  - 8) opracowywaniem scenariuszy sytuacji kryzysowych w zakresie poziomu kursów walutowych oraz badaniem scenariuszy skrajnych warunków;
  - 9) sporządzaniem raportów dla Zespołu Zarządzania Ryzykami i Analiz, Zarządu i Rady Nadzorczej;
5. Główny Księgowy – będący komórką zarządzającą ryzykiem walutowym, która podlega Wiceprezesowi Zarządu, wykonujący zadania związane z:
  - 1) zarządzanie ryzykiem walutowym;
  - 2) zarządzanie rachunkami walutowymi nostro Banku w Banku Zrzeszającym;
  - 3) obsługę transakcji walutowych;
  - 4) przestrzeganie limitów w zakresie ryzyka walutowego;
  - 5) lokowanie nadwyżek środków walutowych;
  - 6) wyliczanie bieżącej pozycji walutowej Banku;
  - 7) utrzymywanie pozycji walutowej Banku na poziomie zgodnym z obowiązującymi limitami;
  - 8) przestrzeganie limitów związanych z kupnem lub sprzedażą walut obcych zawartych przez upoważnionych pracowników.

6. Kierownik Sali Operacyjnej, który odpowiada za:

- 1) ustalanie kursów walut (tabele kursowe);
- 2) ustalanie kursów negocjowanych;

7. Komórka Księgowości, która odpowiada za ewidencjonowanie i rozliczanie transakcji walutowych oraz archiwizowanie tabel kursów walutowych.

Wysokość limitów, jest dostosowana do akceptowanego przez Radę Nadzorczą ogólnego poziomu ryzyka banku.

Bank dokonuje pomiaru ryzyka walutowego z miesięczną częstotliwością. Wyniki pomiaru wraz ze stosownym opisem oraz komentarzem w formie analizy przekazywane są:

- 1) co miesiąc Zarządowi Banku,
- 2) co kwartał Radzie Nadzorczej Banku.

Bank ogranicza ryzyko walutowe poprzez stosowanie systemu limitów oraz odpowiednie kształtowanie struktury posiadanych aktywów walutowych i pasywów walutowych.

Poszczególne elementy procesu zarządzania ryzykiem walutowym, w tym funkcje pomiaru, sprawozdawczości oraz kontroli w postaci limitów, należą do mechanizmów kontroli wewnętrznej.

Ryzyko walutowe oraz adekwatność i skuteczność systemu zarządzania tym ryzykiem podlegają ocenie kontroli wewnętrznej funkcjonalnej oraz audytowi zewnętrznemu.

RYZYKO KONCENTRACJI

Cele strategiczne w zakresie ryzyka koncentracji obejmują:

- 1) utrzymywanie umiarkowanie zdywersyfikowanego portfela kredytowego w zakresie uwarunkowanym terenem działania Banku;
- 2) bezwzględne przestrzeganie limitów dużych ekspozycji określonych w CRR;
- 3) budowę, weryfikację i aktualizację Zasad zarządzania ryzykiem koncentracji;

Bank realizuje cele strategiczne poprzez:

- 1) angażowanie się Banku w branże, w których obsłudze Bank posiada wieloletnie doświadczenie oraz ustalanie limitów koncentracji w pojedyncze branże;
- 2) ograniczenie kredytowania klientów oraz grup powiązanych klientów, których zaangażowanie w Banku wyniosłoby 19% uznanego kapitału;

- 3) ograniczanie ryzyka koncentracji w ten sam rodzaj zabezpieczenia w postaci hipoteki poprzez opracowanie i stosowanie odpowiednich standardów postępowania dotyczących zarządzania ryzykiem ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie.

Bank zarządza ryzykiem następujących rodzajów koncentracji zaangażowań:

- 1) wobec pojedynczego podmiotu lub podmiotów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie (koncentracja podmiotowa);
- 2) w ten sam sektor gospodarczy (koncentracja branżowa);
- 3) w ten sam region geograficzny (koncentracja geograficzna);
- 4) w ten sam rodzaj zabezpieczenia (koncentracja zabezpieczeń).

Ponieważ Bank prowadzi w ograniczonym zakresie działalność walutową oraz nie udziela kredytów w walutach obcych, nie występuje koncentracja obejmująca zagadnienia związane z zaangażowaniem w ten sam rodzaj waluty.

Monitorowanie poziomu wykorzystania ustanowionych limitów jest dokonywane w okresach kwartalnych, informacja w tym zakresie jest przedmiotem informacji zarządczej dla Zarządu i Rady Nadzorczej.

W ramach zarządzania ryzykiem koncentracji Bank przeprowadza również testy warunków skrajnych nie rzadziej niż raz w roku.

RYZIKO DETALICZNYCH EKSPOZYCJI KREDYTOWYCH

Cele strategiczne w zakresie ryzyka detalicznych ekspozycji kredytowych obejmują:

- 1) wdrożenie, weryfikacja i aktualizacja zasad zarządzania ryzykiem w obszarze związanym z detalicznymi ekspozycjami kredytowymi, które będą uwzględniały w sposób adekwatny do skali prowadzonej działalności zapisy dobrych praktyk w zakresie zarządzania detalicznymi ekspozycjami kredytowymi;
- 2) prowadzenie działalności w zakresie związanym z udzielaniem detalicznych ekspozycji kredytowych mającej na celu utrzymanie zaangażowania na nieistotnym poziomie;
- 3) utrzymywanie udziału portfela detalicznych⁸ ekspozycji zagrożonych na poziomie nie wyższym od 7% całego portfela detalicznych ekspozycji kredytowych;
- 4) zaangażowanie się w detaliczne ekspozycje kredytowe maksymalnie do 10% ich udziału w portfelu kredytowym.

---

⁸ Definicja portfela została określona w zasadach zarządzania ryzykiem detalicznych ekspozycji kredytowych.

Bank realizuje cele strategiczne poprzez:

- 1) przyjęcie maksymalnego okresu kredytowania dla detalicznych ekspozycji kredytowych na 30 lat;
- 2) udzielanie kredytów detalicznych tym klientom w przypadku których poziom relacji wydatków związanych z obsługą zobowiązań kredytowych i innych niż kredytowe zobowiązań finansowych do dochodów tych klientów (wskaźnik Dtl⁹) nie przekracza:

<i>Warunki</i>			<i>Maksymalny poziom Dtl nie więcej niż</i>
<i>dochód netto wnioskodawcy</i> <i>PWP – przeciętne wynagrodzenie w sektorze przedsiębiorstw</i>	<i>okres kredytowania</i>	<i>miejsce zamieszkania</i> <i>- wieś</i> <i>- małe miasto ≤ 50 tys.</i> <i>- duże miasto > 50 tys.</i>	
dochód ≤ PWP	okres ≤ 1 rok	wieś	60%
		małe miasto	55%
		duże miasto	50%
	1 rok < okres ≤ 5 lat	wieś	55%
		małe miasto	50%
		duże miasto	45%
	okres > 5 lat	wieś	50%
		małe miasto	45%
		duże miasto	40%
dochód > PWP	okres ≤ 1 rok	wieś	75%
		małe miasto	70%
		duże miasto	60%
	1 rok < okres ≤ 5 lat	wieś	70%
		małe miasto	65%
		duże miasto	60%
	okres > 5 lat	wieś	65%
		małe miasto	60%
		duże miasto	55%

Organizacja procesu zarządzania ryzykiem DEK została uregulowana w obowiązujących w Banku zasadach zarządzania ryzykiem kredytowym.

W szczególności osoby/komórki odpowiedzialne na poszczególnych szczeblach zarządzania za portfelowe ryzyko kredytowe odpowiadają również, w tym samym zakresie za ryzyko wynikające z portfela DEK.

Za obszar ryzyka kredytowego w Banku odpowiadają:

- 3) **Prezes Zarządu** w zakresie nadzoru nad pomiarem i monitorowaniem ryzyka kredytowego; któremu podlegają: *stanowisko ds. analiz ryzyka*.
- 4) **Członek Zarządu** w zakresie nadzoru nad działalnością handlową (sprzedażą kredytów).

⁹ Definicja wskaźnika Dtl znajduje się w procedurze szczegółowej dotyczącej zarządzania ryzykiem detalicznych ekspozycji kredytowych.

5) **Wiceprezes Zarządu** w zakresie nadzoru nad analizami kredytowymi.

Identyfikacja, pomiar, bieżące monitorowanie i kontrola ryzyka związanego z DEK odbywają się zgodnie z obowiązującymi w Banku regulacjami wewnętrznymi dotyczącymi całego procesu kredytowania.

W szczególności w ramach zarządzania ryzykiem detalicznych ekspozycji kredytowych w Banku obowiązują następujące procedury:

- 1) zasady oceny zdolności kredytowej klientów indywidualnych;
- 2) zasady weryfikacji dokumentów potwierdzających dochody oraz źródło dochodów klientów indywidualnych;
- 3) instrukcja prawnych form zabezpieczeń wierzytelności banku;
- 4) procedura zarządzania wierzytelnościami restrukturyzowanymi w Banku Spółdzielczym w Dzierzgoniu;
- 5) instrukcja windykacji należności w Banku Spółdzielczym w Dzierzgoniu;
- 6) instrukcja w sprawie trybu i zasad podejmowania w Banku Spółdzielczym w Dzierzgoniu, decyzji o spisaniu należności w straty Banku.

W ramach procedury dotyczącej windykacji obowiązują zasady stosowania metod prewindykacyjnych

Bank dokonuje pomiaru ryzyka DEK z kwartalną częstotliwością. Wyniki pomiaru wraz ze stosownym opisem oraz komentarzem w formie analizy przekazywane są co kwartał Zarządowi Banku i Radzie Nadzorczej Banku.

W celu ograniczenia ryzyka kredytowego detalicznych ekspozycji kredytowych Bank ustanowił limity wewnętrzne dla łącznej kwoty DEK oraz na poszczególne rodzaje ekspozycji kredytowych.

Bank ogranicza ryzyko detalicznych ekspozycji kredytowych poprzez stosowanie systemu limitów jak też wymogów, które muszą być spełnione w zakresie zdolności kredytowej.

W ramach zarządzania detalicznych ekspozycji kredytowych Bank przeprowadza również testy warunków skrajnych nie rzadziej niż raz w roku.

RYZIKO PORTFELA EKSPOZYCJI ZABEZPIECZONYCH HIPOTECZNIE

1. Cele strategiczne w zakresie ryzyka związanego z udzielaniem kredytów zabezpieczonych hipotecznie obejmują:
  - 1) wdrożenie, weryfikacja i aktualizacja zasad zarządzania ryzykiem w obszarze związanym z ekspozycjami zabezpieczonymi hipotecznie, które będą uwzględniały

w sposób adekwatny do skali prowadzonej działalności zapisy dobrych praktyk w zakresie zarządzania ekspozycjami kredytowymi zabezpieczonymi hipotecznie;

- 2) prowadzenie działalności w zakresie związanym z udzielaniem kredytów zabezpieczonych hipotecznie mającej na celu utrzymanie zaangażowania na nieistotnym poziomie;
- 3) utrzymywanie udziału portfela kredytów zagrożonych zabezpieczonych hipotecznie na poziomie nie wyższym od 9% całego portfela kredytów zabezpieczonych hipotecznie;
- 4) zaangażowanie się w ekspozycje kredytowe zabezpieczone hipotecznie maksymalnie do 50 % ich udziału w portfelu kredytowym.

2. Bank realizuje cele strategiczne poprzez:

- 1) udzielanie kredytów zabezpieczonych hipotecznie, tym klientom detalicznym w przypadku których poziom relacji wydatków związanych z obsługą zobowiązań kredytowych i innych niż kredytowe zobowiązań finansowych do dochodów tych klientów (wskaźnik DtI) nie przekracza poziomów określonych w § 23.
- 2) stosowanie limitów LtV, na maksymalnym poziomie:
  - a) **80%** - przypadku ekspozycji kredytowych zabezpieczonych na nieruchomościach mieszkalnych,
  - b) **90%** - przypadku ekspozycji kredytowych zabezpieczonych na nieruchomościach mieszkalnych, gdy część ekspozycji przekraczająca 80% LtV jest odpowiednio ubezpieczona lub kredytobiorca przedstawił dodatkowe zabezpieczenie w formie blokady środków na rachunku bankowym lub poprzez zastaw na denominowanych w złotych dłużnych papierach wartościowych Skarbu Państwa lub NBP,
  - c) **75%** - w przypadku ekspozycji kredytowej zabezpieczonej na nieruchomości komercyjnej;
  - d) **80%** - w przypadku ekspozycji kredytowej zabezpieczonej na nieruchomości komercyjnej, gdy część ekspozycji przekraczająca 75% LtV jest odpowiednio ubezpieczona lub kredytobiorca przedstawił dodatkowe zabezpieczenie w formie blokady środków na rachunku bankowym lub poprzez zastaw na denominowanych w złotych dłużnych papierach wartościowych Skarbu Państwa lub NBP.
- 3) kierowanie oferty kredytów hipotecznych głównie do klientów detalicznych, preferowanie zabezpieczeń hipotecznych w postaci nieruchomości mieszkalnych, stosowanie maksymalnego okresu kredytowania 30 lat;
- 4) stosowanie ostrożnego podejścia do wycen nieruchomości, m.in. poprzez:

- a) dokonywanie weryfikacji wycen przez pracowników posiadających odpowiednie przeszkolenie;
- b) zlecenie ponownych wycen, jeżeli w ocenie Banku wartość nieruchomości obniżyła się o **10%** i jeżeli zabezpieczenia ekspozycji Banku na tej nieruchomości pomniejszają podstawę naliczania rezerw celowych i odpisów aktualizujących dotyczących odsetek;

Za obszar ryzyka kredytowego EKZH w Banku odpowiadają:

- 1) Prezes Zarządu w zakresie nadzoru nad pomiarem i monitorowaniem ryzyka kredytowego; któremu podlegają: *stanowisko ds. analiz ryzyka*.
- 2) Członek Zarządu w zakresie nadzoru nad działalnością handlową (sprzedażą kredytów).
- 3) Wiceprezes Zarządu w zakresie nadzoru nad analizami kredytowymi.

Organizacja procesu zarządzania ryzykiem EKZH została uregulowana w obowiązujących w Banku zasadach zarządzania ryzykiem kredytowym.

W szczególności stanowiska/komórki odpowiedzialne na poszczególnych szczeblach zarządzania za portfelowe ryzyko kredytowe odpowiadają również, w tym samym zakresie, za ryzyko wynikające z portfela EKZH.

Bank dokonuje pomiaru ryzyka EKZH z kwartalną częstotliwością. Wyniki pomiaru wraz ze stosownym opisem oraz komentarzem w formie analizy przekazywane są Zarządowi Banku i Radzie Nadzorczej Banku.

Bank ogranicza ryzyko ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie poprzez stosowanie systemu limitów jak też wymogów, które muszą być spełnione w zakresie zdolności kredytowej.

W ramach zarządzania ryzykiem ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie Bank przeprowadza testy warunków skrajnych nie rzadziej niż raz w roku.

RYZIKO PŁYNNOŚCI

1. Cele strategiczne w zakresie ryzyka płynności obejmują:
  - 1) zapewnienie finansowania aktywów i terminowego wykonywania zobowiązań w toku normalnej działalności Banku lub w innych warunkach, które można przewidzieć, bez konieczności poniesienia straty;
  - 2) zapobieganie powstania sytuacji kryzysowej, zwłaszcza z powodu czynników wewnątrzbankowych oraz posiadanie aktualnego i skutecznego planu awaryjnego na wypadek wystąpienia takiej sytuacji,

- 3) utrzymywanie przez Bank aktywów nieobciążonych na minimalnym poziomie stanowiącym zabezpieczenie na wypadek zrealizowania się scenariuszy warunków skrajnych płynności w „horyzoncie przeżycia” wynoszącym 30 dni.

2. Bank realizuje cele strategiczne poprzez:

- 1) realizowanie strategii finansowania, o której mowa w ust. 3;
- 2) pozyskiwanie depozytów o możliwie długich terminach wymagalności, tak aby Bank mógł otwierać po stronie aktywnej pozycje o dłuższym horyzoncie czasowym;
- 3) utrzymywanie na bezpiecznym poziomie nadzorczych miar płynności, przy jednoczesnym minimalizowaniu kosztów z tym związanych;
- 4) utrzymywanie wymogu pokrycia płynności (wskaźnika LCR) oraz stabilnego finansowania (wskaźnika NSFR) na wymaganym przepisami poziomie;
- 5) finansowanie na bezpiecznym poziomie kredytów powiększonych o majątek trwały przez depozyty powiększone o fundusze własne;
- 6) utrzymywanie płynnościowej struktury bilansu na poziomie zapewniającym występowanie nadwyżki skumulowanych aktywów nad skumulowanymi pasywami w okresie do 1 roku oraz nadwyżki skumulowanych pasywów nad skumulowanymi aktywami w okresie powyżej 1 roku;
- 7) zapewnienie globalnej wypłacalności Banku, oznaczającej posiadanie skumulowanej luki płynności (bez uwzględnienia zobowiązań pozabilansowych udzielonych i otrzymanych) na poziomie nieujemnym;
- 8) dywersyfikacja źródeł finansowania poprzez ograniczanie udziału środków dużych deponentów;
- 9) dążenie do podnoszenia stabilności źródeł finansowania głównie poprzez pozyskiwanie środków od gospodarstw domowych po akceptowalnej cenie oraz poprzez wydłużanie terminów wymagalności;
- 10) identyfikacja wszelkich zagrożeń związanych z ryzykiem utraty płynności w zależności od stwierdzonego charakteru zagrożenia postępowanie według procedur awaryjnych określonych w obowiązujących w Banku zasadach zarządzania ryzykiem płynności.

3. Bank przyjmuje następującą strategię finansowania:

- 1) głównym źródłem finansowania działalności Banku są depozyty podmiotów niefinansowych, ich łączna kwota powinna stanowić co najmniej 80% pasywów ogółem;

- 2) Bank posiada i aktualizuje w okresach rocznych plan pozyskiwania i utrzymywania depozytów;
- 3) Bank dostosowuje skalę działania do możliwości zapewnienia stabilnego finansowania;
- 4) Bank zakłada możliwość pozyskiwania dodatkowym źródeł środków z Banku Zrzeszającego na zasadach i w zakresie możliwości Banku Zrzeszającego;
- 5) w sytuacji awaryjnej, dodatkowym źródłem finansowania mogą być środki uzyskane w ramach Minimum Depozytowego lub Funduszu Pomocowego na zasadach określonych w Umowie Systemu Ochrony SGB, a także pozyskanie kredytu refinansowego w Narodowym Banku Polskim.

Za obszar ryzyka płynności w Banku odpowiadają:

- 1) *Wiceprezes Zarządu* w zakresie nadzoru nad zarządzaniem ryzykiem płynności;
- 2) *Prezes Zarządu* w zakresie nadzoru nad pomiarem i monitorowaniem ryzyka płynności.

W procesie zarządzania ryzykiem płynności w Banku uczestniczą:

1. Rada Nadzorcza – która:
  - 1) w ramach pełnionego nadzoru dokonuje okresowej oceny i nadzoruje wszystkie aspekty polityki zarządzania ryzykiem płynności w Banku;
  - 2) zatwierdza cele strategiczne w zarządzaniu ryzykiem płynności, zawarte w obowiązującej w Banku strategii zarządzania ryzykiem;
  - 3) ocenia adekwatność i skuteczność systemu zarządzania ryzykiem płynności na podstawie okresowej, syntetycznej informacji na temat poziomu ryzyka, na jakie narażony jest Bank,
  - 4) zatwierdzanie scenariuszowych planów awaryjnych płynności.
2. Zarząd:
  - 1) zapewnia skuteczne działanie systemu zarządzania ryzykiem płynności;
  - 2) zatwierdza zasady zarządzania ryzykiem płynności;
  - 3) wyznacza osoby odpowiedzialne za opracowanie, wprowadzenie i aktualizację zasad, o których mowa w pkt 2;
  - 4) odpowiada za utrzymanie ryzyka płynności na poziomie nie przekraczającym poziomu akceptowalnego przez Radę Nadzorczą, wyrażonego apetytem i tolerancją na ryzyko

3. Stanowisko ds. Analiz Ryzyka – będący komórką monitorującą ryzyko płynności, która podlega Prezesowi Zarządu, wykonujący zadania związane z:
  - 1) okresowym weryfikowaniem i aktualizowaniem niniejszej procedury oraz przygotowywaniem propozycji zmian procedury dla Zarządu, w tym weryfikowaniem i aktualizowaniem metod pomiaru ryzyka płynności oraz poziomu limitów;
  - 2) zgłaszaniem potrzebę zmian w polityce płynnościowej Banku;
  - 3) zapewnieniem zgodności niniejszej procedury ze strategią działania Banku i strategią zarządzania ryzykiem;
  - 4) proponowaniem wysokości przyjętych limitów;
  - 5) dokonywaniem pomiaru i monitorowaniem poziomu ryzyka, w tym płynności średnio i długoterminowej, przeprowadzaniem testów warunków skrajnych, pogłębioną analizą płynności długoterminowej;
  - 6) analizą wskaźników służących ocenie poziomu ryzyka płynności
  - 7) monitorowaniem stopnia wykorzystania limitów;
  - 8) oceną poziomu ryzyka płynności;
  - 9) oceną nowych produktów bankowych w zakresie potencjalnego wpływu na ryzyko płynności,
  - 10) opracowywaniem scenariuszy sytuacji kryzysowych;
  - 11) opracowywaniem propozycji rekomendacji wydawanych przez Zarząd Banku dla komórki zarządzającej mającej na celu właściwe kształtowanie poziomu ryzyka płynności Banku;
  - 12) sporządzaniem raportów dla Zarządu i Rady Nadzorczej.
4. Zespół księgowości i rozliczeń – będący komórką zarządzającą ryzykiem płynności, która podlega Wiceprezesowi Zarządu, wykonujący zadania związane z:
  - 1) okresowym weryfikowaniem i aktualizowaniem niniejszej procedury oraz przygotowywaniem propozycji zmian procedury dla Zarządu, w zakresie zarządzania płynnością dzienną, bieżącą i krótkoterminową;
  - 2) optymalnym zarządzaniem środkami Banku oraz wywiązywaniem się Banku z zawartych umów, w tym zagospodarowywaniem nadwyżek środków.
5. Stanowisko ds. planowania i sprawozdawczości wykonuje zadania związane z:
  - 1) wyznaczaniem nadzorczych miar płynności oraz wskaźników LCR i wewnętrznego NSFR;

6. Pozostałe komórki lub osoby odpowiedzialne za:

- 1) kontrolę i utrzymywanie limitów kasowych;
- 2) sporządzanie wykazu kredytów do ewentualnej odsprzedaży na potrzeby Planu awaryjnego;
- 3) przekazywanie do komórki zarządzającej informacji niezbędnych do sporządzania prognozy przepływów pieniężnych, zgodnie z zasadami opisanymi w § 15. „Zasad zarządzania ryzykiem płynności w Banku Spółdzielczym w Dzierzgoniu”

Zadania związane z zarządzaniem płynnością krótkoterminową realizuje komórka zarządzająca Banku.

1. Sposób pozyskiwania finansowania działalności

Sposób pozyskiwania finansowania działalności wynika z celów strategicznych w zakresie płynności.

2. Stopień scentralizowania funkcji skarbowych i funkcji zarządzania płynnością

Funkcje skarbowe są to zadania wykonywane przez komórkę zarządzającą, natomiast funkcje zarządzania płynnością są to zadania wykonywane przez komórkę monitorującą. Funkcje są w pełni scentralizowane.

3. Zasady funkcjonowania w ramach zrzeszenia

Bank Zrzeszający realizuje następujące zadania:

- 1) prowadzenie rozliczeń pieniężnych Banków Spółdzielczych;
- 2) zabezpieczanie Banków Spółdzielczych przed ryzykiem związanym z zakłóceniami w realizacji rozliczeń międzybankowych;
- 3) zabezpieczanie płynności śróddziennej dla Banków Spółdzielczych;
- 4) prowadzenie rachunków bieżących Banków Spółdzielczych;
- 5) udzielanie kredytów w rachunku bieżącym Bankom Spółdzielczym zgodnie z regulacjami wewnętrznymi Banku Zrzeszającego;
- 6) udzielanie kredytów rewolwingowych Bankom Spółdzielczym zgodnie z regulacjami wewnętrznymi Banku Zrzeszającego, z zastosowaniem przepisów;
- 7) gromadzenie nadwyżek środków Banków Spółdzielczych;
- 8) prowadzenie rachunków Minimum Depozytowego;

- 9) utrzymywanie aktywów płynnych stanowiących pokrycie środków Minimum Depozytowego;
- 10) wyznaczanie i utrzymywanie zagregowanego wymogu pokrycia płynności (LCR);
- 11) pośredniczenie w zakupie przez Banki Spółdzielcze papierów wartościowych w ramach limitów ustalonych przez Spółdzielnię;
- 12) przeprowadzanie „zagregowanych” testów warunków skrajnych i awaryjnych planów płynności;
- 13) wsparcie Banków Spółdzielczych w zakresie narzędzi analitycznych służących pomiarowi ryzyka płynności, w tym wyznaczanie krzywej krańcowego kosztu finansowania.

Bank jest zobowiązany do posiadania wystarczającej ilości środków na rachunku bieżącym w Banku Zrzeszającym lub niewykorzystanej kwoty kredytu w rachunku bieżącym, które zabezpieczą wypływy z rachunku bieżącego na koniec dnia operacyjnego.

Ponadto zobowiązany jest do zdeponowania i utrzymania określonej kwoty środków na wyodrębnionym rachunku bankowym w strukturze SGB.

Bank Spółdzielczy w Dzierzgoniu jest uczestnikiem Spółdzielczego Systemu Ochrony SGB.

Spółdzielnia realizuje następujące zadania:

- 1) udzielanie pomocy płynnościowej Uczestnikom, zgodnie z przepisami obowiązującymi w Systemie Ochrony;
- 2) wyznaczanie minimalnego zasobu aktywów płynnych w Systemie Ochrony (m.in. poprzez aktualizację kwoty Minimum Depozytowego);
- 3) ustalanie limitów ryzyka płynności w Systemie Ochrony;
- 4) monitorowanie poziomu płynności Uczestników na zasadzie indywidualnej i zagregowanej;
- 5) prowadzenie wymiany informacji o ryzyku płynności pomiędzy Uczestnikami;
- 6) opracowanie procedur wzorcowych dotyczących zarządzania ryzykiem płynności.

4. Rozmiar i skład nadwyżki płynności

Lp	Nazwa nadwyżki	Wartość nadwyżki
1	Norma długoterminowa ponad minimum	0,47
2	LCR ponad minimum	145,57%

5. Wielkość miar płynności oraz wskaźnika LCR

Lp	Nazwa	Wielkość	Limit wynikające z przepisów
1	Norma długoterminowa	1,47	1,00
2	Wskaźnik LCR	245,57%	100%

6. Urealniona luka płynności dla pierwszych trzech przedziałów z uwzględnieniem pozycji bilansowych i pozabilansowych oraz skumulowane luki płynności

w tys. zł

Lp	Przedział płynności	Luka bilansowa prosta	Luka bilansowa skumulowana
1	Przedział do 1 miesiąca	-1 686,98	-3 612,92
2	Przedział do 3 miesięcy	2 126,74	-7 695,00
3	Przedział do 6 miesięcy	812,89	-8 134,76

7. Dodatkowe zabezpieczenia płynności funkcjonujące w zrzeczeniu

Bank ma możliwość pozyskania środków z Banku Zrzeszającego w postaci kredytów zaciągniętych na utrzymanie płynności tj. kredytu w rachunku bieżącym oraz kredytu długoterminowego na finansowanie działalności kredytowej lub inne cele.

Jako uczestnikowi Spółdzielczego Systemu Ochrony SGB, w przypadku zaistnienia niebezpieczeństwa utraty płynności lub wypłacalności Spółdzielnia może udzielić zwrotnej pomocy finansowej, w szczególności w formie:

- 1) pożyczki płynnościowej – udzielanej na wsparcie płynności Uczestnika;
- 2) pożyczki restrukturyzacyjnej – udzielanej na wsparcie działań, mających na celu usunięcie niewypłacalności lub groźby niewypłacalności Uczestnika;
- 3) kaucji – ustanowionej celem zabezpieczenia ekspozycji zagrożonej;
- 4) gwarancji, poręczenia lub innych zabezpieczeń;
- 5) nabycia wierzytelności;
- 6) pożyczki długoterminowej spełniającej warunki określone w Rozporządzeniu;
- 7) objęcia udziałów członkowskich w celu zwiększenia funduszy własnych Banku Spółdzielczego;
- 8) wniesienia wkładów pieniężnych;
- 9) objęcia akcji w celu zwiększenia funduszy własnych Banku Zrzeszającego.

Szczegółowe warunki korzystania z pomocy finansowej określane są w umowach, zawartych pomiędzy Spółdzielnią a Uczestnikiem, któremu udzielono pomocy.

Łączna wysokość wnioskowanej przez Uczestnika pomocy finansowej nie może być wyższa niż 25% środków stanowiących Fundusz Pomocowy.

Udzielenie pomocy finansowej wymaga ustanowienia przez Uczestnika zabezpieczenia w formie przewidzianej w szczególności w Kodeksie cywilnym lub Prawie wekslowym, zabezpieczającego zwrot pełnej kwoty pomocy wraz z odsetkami i innymi należnościami ubocznymi.

Spółdzielnia może uzależnić udzielenie pomocy finansowej od wyników audytu przeprowadzonego u Uczestnika, mającego na celu w szczególności uzupełnienie lub weryfikację danych niezbędnych do analizy sytuacji ekonomiczno-finansowej Uczestnika.

8. Aspekty ryzyka płynności, na które narażony jest Bank.

Przyczyny, które mogą spowodować narażenie Banku na ryzyko płynności to:

- Niedopasowanie terminów zapadalności aktywów do terminów zapadalności pasywów i istnienie niekorzystnej skumulowanej luki płynności w poszczególnych przedziałach,
- Przedterminowe wycofywanie depozytów przez klientów zaburzające prognozy przyływów pieniężnych Banku,
- Nadmierna koncentracja depozytów pod względem dużych kontrahentów,
- Znaczące zaangażowanie depozytowe osób wewnętrznych Banku,
- Konieczność pozyskiwania depozytów po wysokim koszcie w sytuacji nagłego zapotrzebowania na środki,
- Istnienie dużej nadpłynności, co może mieć negatywne przełożenie na wynik finansowy Banku,
- Ograniczone możliwości znalezienia innych źródeł finansowania, w szczególności na hurtowym rynku finansowym,
- Brak wypełniania wewnętrznych limitów systemu ochrony oraz limitów wynikających z przepisów prawa (pomimo braku konieczności ich spełniania na poziomie indywidualnym),
- Wadliwe plany awaryjne płynności nie uwzględniające szokowych zachowań klientów,
- Wadliwy stosunek depozytów, w tym depozytów stabilnych do akcji kredytowej Banku,
- Niewystarczające fundusze własne do finansowania aktywów strukturalnie niepłynnych.

9. Sposób dywersyfikacji źródeł finansowania.

Bank dywersyfikuje źródła finansowania poprzez:

- oferowanie produktów depozytowych klientom z sektora niefinansowego, budżetowego i finansowego,
- ograniczanie depozytów dużych deponentów,
- różne terminy wymagalności depozytów,
- różny charakter depozytów: depozyty terminowe i bieżące.

10. Techniki ograniczania ryzyka płynności

Do podstawowych technik ograniczania ryzyka płynności można zaliczyć:

- Stosowanie limitów ograniczających ryzyko płynności, w tym wewnętrznych limitów systemu ochrony,

- systematyczne testowanie planu awaryjnego płynności zapewniającego niezakłócone prowadzenie działalności w przypadku wystąpienia sytuacji kryzysowych,
- Lokowanie nadwyżek w aktywa płynne, które mają za zadanie zapewnienie przetrwania w sytuacji skrajnej,
- Przystąpienie do Systemu Ochrony SGB, które zapewnia w uzasadnionych przypadkach pomoc płynnościową z Funduszu Pomocowego,
- Utrzymywanie Minimum depozytowego w Banku Zrzeszającym,
- Określanie prognoz nadwyżki z uwzględnieniem dodatkowego bufora płynności,
- systematyczne przeprowadzanie audytu systemu zarządzania ryzykiem płynności przez pracowników jednostki zarządzającej systemem ochrony.

11. Pojęcia stosowane w procesie mierzenia pozycji płynności i ryzyka płynności.

- 1) baza depozytowa – zobowiązania terminowe i bieżące wobec osób fizycznych oraz innych podmiotów niefinansowych, z wyłączeniem transakcji dotyczących obrotu na hurtowym rynku finansowym;
- 2) depozyty – baza depozytowa oraz zobowiązania terminowe i bieżące wobec instytucji rządowych lub samorządowych oraz podmiotów finansowych, z wyłączeniem banków;
- 3) płynność płatnicza - zdolność do finansowania aktywów i terminowego wykonania zobowiązań w toku normalnej działalności banku lub w innych warunkach, które można przewidzieć, bez konieczności poniesienia straty;
- 4) płynność śróddzienna – zdolność wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w danym dniu roboczym;
- 5) płynność bieżąca – zdolność wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie 7 kolejnych dni;
- 6) płynność krótkoterminowa – zdolność wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie 30 kolejnych dni;
- 7) płynność średnioterminowa – zapewnienie wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie powyżej 1 miesiąca i do 12 miesięcy;
- 8) płynność długoterminowa – monitorowanie możliwości wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie powyżej 12 miesięcy;

Pozostałe pojęcia są określone w procedurze „Zasady zarządzania ryzykiem płynności w Banku Spółdzielczym w Dzierzgoniu”.

12. Sposób odzwierciedlenia ryzyka płynności rynku w procesie zarządzania płynnością płatniczą

Przed planowanym zaangażowaniem Banku (lub zwiększeniem zaangażowania) w instrumenty finansowe dokonuje się analizy wpływu planowanej transakcji m.in. na poziom ryzyka płynności.

13. Wykorzystanie sposobów testów warunków skrajnych.

Testy warunków skrajnych są wykorzystywane w planowaniu awaryjnym, wyznaczaniu poziomu limitów, procesie szacowania kapitału wewnętrznego.

14. Wskazanie w jaki sposób plan awaryjny uwzględnia wyniki testów warunków skrajnych

Plany awaryjne zostały zintegrowane z testami warunków skrajnych poprzez wykorzystywanie testów warunków skrajnych jako scenariuszy uruchamiających awaryjny plan płynnościowy.

15. Polityka utrzymania rezerwy płynności.

W celu utrzymywania ryzyka płynności na odpowiednim poziomie oraz sprostania zapotrzebowaniom na środki płynne w sytuacjach kryzysowych Bank utrzymuje odpowiednią wielkość aktywów lub dodatkowych źródeł finansowania, które mogą być natychmiast wykorzystywane przez Bank jako źródło środków płynnych.

W ramach alternatywnych źródeł finansowania Bank wyróżnia:

- 1) sprzedaż wysokopłynnych aktywów lub zaciągnięcie kredytów zabezpieczonych tymi aktywami (aktywa nieobciążone);
- 2) dodatkowe źródła finansowania w postaci:
  - wykorzystania przyznanych linii kredytowych;
  - sprzedaży innych aktywów, w tym kredytów;
  - pozyskania niezabezpieczonego finansowania z Banku Zrzeszającego;
  - pozyskania pożyczki płynnościowej ze Spółdzielni;
  - przyrostu depozytów.

16. Ograniczenia regulacyjne odnośnie transferu płynności w ramach zrzeczenia.

Bank w ramach zrzeczenia ma możliwość pozyskania środków z Banku Zrzeszającego w wysokości do 250% funduszy własnych Banku. Dodatkowo, będąc uczestnikiem Spółdzielczego Systemu Ochrony SGB może również skorzystać ze środków Funduszu Pomocowego w wysokości 20% środków stanowiących ten Fundusz.

RYZIKO STOPY PROCENTOWEJ DLA PORTFELA BANKOWEGO

1. Cele strategiczne w zakresie ryzyka stopy procentowej obejmują:

- 1) optymalizacja wyniku odsetkowego w warunkach zmienności rynkowych stóp procentowych;
- 2) ograniczanie negatywnego wpływu zmian stóp procentowych poprzez doskonalenie narzędzi pomiaru i odpowiednie kształtowanie struktury aktywów i pasywów wrażliwych na zmiany stóp procentowych;
- 3) utrzymywanie poziomu ryzyka w ramach ustanowionych limitów opisanych w wewnętrznej procedurze dotyczącej zasad zarządzania ryzykiem stopy procentowej.

2. Bank realizuje cele strategiczne poprzez:

- 1) ograniczenie ryzyka stopy procentowej tylko do portfela bankowego i tylko do pozycji wynikających z produktów bilansowych;
- 2) ograniczenie kwoty pozycji wrażliwych na zmiany stóp procentowych z terminami przeszacowania powyżej 1 roku do maksymalnie 3% sumy bilansowej;
- 3) zmniejszanie ryzyka bazowego poprzez:
  - a) stosowanie dla produktów klientowskich stóp bazowych w postaci stawek własnych Banku (w zakresie przewidzianym w przepisach prawa) – zwłaszcza dla aktywów wrażliwych,
  - b) oferowanie klientom produktów depozytowych, których oprocentowanie uzależnione byłoby od stawek rynkowych (stóp rynku międzybankowego);
- 4) dążenie do wypracowywania jak największych przychodów pozaodsetkowych.

Za obszar ryzyka stopy procentowej w Banku odpowiadają:

- 1) Wiceprezes Zarządu w zakresie nadzoru nad zarządzaniem ryzykiem stopy procentowej;

2) Prezes Zarządu w zakresie nadzoru nad pomiarem i monitorowaniem ryzyka stopy procentowej.

1. Rada Nadzorcza – która:

- 1) w ramach pełnionego nadzoru właścicielskiego dokonuje okresowej oceny i nadzoruje wszystkie aspekty polityki zarządzania ryzykiem stopy procentowej w Banku;
- 2) zatwierdza cele strategiczne w zarządzaniu ryzykiem stopy procentowej, zawarte w obowiązującej w Banku strategii zarządzania ryzykiem;
- 3) ocenia adekwatność i skuteczność systemu zarządzania ryzykiem stopy procentowej na podstawie okresowej, syntetycznej informacji na temat poziomu ryzyka, na jakie narażony jest Bank.

2. Zarząd:

- 1) zapewnia skuteczne działanie systemu zarządzania ryzykiem stopy procentowej;
- 2) zatwierdza zasady zarządzania ryzykiem stopy procentowej;
- 3) wyznacza osoby odpowiedzialne za opracowanie, wprowadzenie i aktualizację zasad, o których mowa w pkt 2;
- 4) odpowiada za utrzymanie ryzyka stopy procentowej na poziomie nie przekraczającym poziomu akceptowalnego przez Radę Nadzorczą;
- 5) w zakresie ustalania stóp procentowych Banku.

3. Stanowisko ds. Analiz Ryzyka – będący komórką monitorującą ryzyko stopy procentowej, która podlega Prezesowi Zarządu, wykonujące zadania związane z:

- 1) opiniowaniem niniejszej procedury;
- 2) opiniowaniem poziomu limitów;
- 3) identyfikacją potrzeby zmian w polityce zarządzania ryzykiem stopy procentowej Banku;
- 4) wydawaniem rekomendacji dla komórki zarządzającej mającej na celu właściwe kształtowanie poziomu ryzyka stopy procentowej Banku;
- 5) oceną poziomu ryzyka stopy procentowej Banku i wydaje rekomendacje Zarządowi;
- 6) składaniem propozycji zmian poziomu stóp procentowych Banku lub rodzaju stóp referencyjnych.

- 7) okresowym weryfikowaniem i aktualizowaniem niniejszej procedury oraz przygotowaniem propozycji zmian procedury dla Zarządu, w tym weryfikowaniem i aktualizowaniem metod pomiaru ryzyka stopy procentowej oraz poziomu limitów;
  - 8) zapewnieniem zgodności niniejszej procedury ze strategią działania Banku i strategią zarządzania ryzykiem;
  - 9) proponowaniem wysokości przyjętych limitów;
  - 10) dokonywaniem pomiaru i monitorowaniem poziomu ryzyka, przeprowadzaniem testów warunków skrajnych;
  - 11) analizą wskaźników służących ocenie poziomu ryzyka stopy procentowej;
  - 12) monitorowaniem stopnia wykorzystania limitów;
  - 13) oceną nowych produktów bankowych w zakresie potencjalnego wpływu na ryzyko stopy procentowej;
  - 14) opracowywaniem scenariuszy sytuacji kryzysowych w zakresie poziomu rynkowych stóp procentowych oraz badaniem scenariuszy skrajnych warunków;
  - 15) sporządzaniem raportów dla Zespołu Zarządzania Ryzykami i Analiz, Zarządu i Rady Nadzorczej.
5. Zespół Księgowości i Rozliczeń – będący komórką zarządzającą ryzykiem stopy procentowej, która podlega Wiceprezesowi Zarządu, wykonujący zadania związane z kształtowaniem poziomu pozycji bilansowych wrażliwych na zmiany stóp procentowych w ramach zagospodarowywania nadwyżek środków Banku.

Zarządzanie ryzykiem stopy procentowej w Banku ma charakter:

- 1) skonsolidowany – oznacza to, że obejmuje wszystkie jednostki i komórki organizacyjne Banku;
- 2) całościowy – uwzględniane są przy analizie wszystkie istotne dla Banku rodzaje ryzyka stopy procentowej, w ścisłym powiązaniu z innymi rodzajami ryzyka.

Bank nie posiada portfela handlowego, wyznacza poziom ryzyka stopy procentowej tylko dla produktów zaliczanych do portfela bankowego.

Bank nie stosuje oprocentowania dla udzielonych a niewykorzystanych pozycji pozabilansowych oraz nie posiada procentowych przyznaných linii kredytowych, tym samym

(za wyjątkiem badania wpływu ryzyka płynności na poziom ryzyka stopy procentowej)
pozycje te są wyłączone z przeprowadzanych pomiarów poziomu ryzyka stopy procentowej.

W ramach ryzyka stopy procentowej Bank wyróżnia następujące kategorie ryzyka:

- 1) ryzyko przeszacowania – Bank mierzy ryzyko przeszacowania w oparciu o metodę wyniku odsetkowego przy założeniu że:
  - a) stopy procentowe wszystkich aktywów i pasywów w każdym przedziale przeszacowania zmieniają się o taką samą wielkość wynoszącą 100 p.b.;
  - b) struktura bilansu i terminów przeszacowania na datę analizy nie zmieni się w przyszłości. wynika z niedopasowania terminów najbliższej zmiany oprocentowania aktywów i pasywów
- 2) ryzyko bazowe – Bank mierzy ryzyko bazowe w oparciu o metodę wyniku odsetkowego uwzględniając niedoskonałe powiązanie zmian stóp referencyjnych;
- 3) ryzyko krzywej dochodowości - Bank mierzy ryzyko krzywej dochodowości w oparciu o metodę wyniku odsetkowego z uwzględnieniem niejednakowych zmian stóp procentowych odnoszących się do różnych terminów, a dotyczącymi tego samego rynku lub indeksu tylko dla produktów, których oprocentowanie uzależnione jest od stawek WIBID / WIBOR.;
- 4) Ryzyko opcji klienta badane jest w zakresie opcji, które dają klientowi prawo wycofania depozytu przed umownym terminem płatności (zerwania depozytu) lub spłaty części lub całości kredytu przed umownym terminem płatności (przedpłacenie kredytu), o ile zdarzenia te osiągną znaczący poziom.

Do pomiaru narażenia na ryzyko stopy procentowej Bank wykorzystuje następujące metody:

- 1) lukę przeszacowania;
- 2) metodę wyniku odsetkowego;
- 3) metodę zaktualizowanej wartości ekonomicznej;
- 4) analizę wskaźników ekonomicznych związanych z ryzykiem stopy procentowej.

W zakresie zbadania korelacji ryzyka stopy procentowej z innymi rodzajami ryzyka Bank dokonuje następujących pomiarów:

- 1) wpływu ryzyka stopy procentowej na ryzyko kredytowe;
- 2) wpływu ryzyka kredytowego na ryzyko stopy procentowej;
- 3) wpływu ryzyka płynności na ryzyko stopy procentowej.

Bank dokonuje pomiaru ryzyka stopy procentowej z miesięczną częstotliwością. Wyniki pomiaru wraz ze stosownym opisem oraz komentarzem w formie analizy przekazywane są:

- 1) co miesiąc Zarządowi Banku,
- 2) co kwartał Radzie Nadzorczej Banku.

Bank ogranicza ryzyko stopy procentowej poprzez stosowanie systemu limitów i odpowiednie kształtowanie struktury aktywów, pasywów i zobowiązań pozabilansowych.

Bank dokonuje testów warunków skrajnych dla zaistnienia następujących sytuacji:

- 1) wysokiej zmiany stóp procentowych i jej wpływu na wynik finansowy;
- 2) wysokiego wzrostu wykorzystywania przez klientów opcji i jego wpływu na wynik finansowy;
- 3) wysokiej zmiany stóp procentowych i jej wpływu na wartość zaktualizowaną kapitału.

Dla testów wymienionych powyżej obliczona zmiana wyniku, stanowi podstawę do oszacowania kapitału wewnętrznego na ryzyko stopy procentowej.

RYZIKO KAPITAŁOWE

Cele strategiczne dotyczące ryzyka kapitałowego zostały określone w obowiązującej w Banku, zatwierdzonej przez Radę Nadzorczą, strategii dotyczącej zarządzania i planowania kapitałowego.

Długoterminowe cele kapitałowe Banku:

- 1) dążenie do zapewnienia odpowiedniej struktury oraz systematycznego wzrostu funduszy własnych, adekwatnych do skali i rodzaju prowadzonej działalności;
- 2) ograniczenie wyznaczania łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko do rodzajów ryzyka przewidzianych przez przepisy prawa przy założeniu braku prowadzenia działalności handlowej;
- 3) posiadanie minimalnej wielkości łącznego współczynnika kapitałowego na poziomie minimum 14,375%.
- 4) posiadanie minimalnej wielkości współczynnika kapitału Tier I na poziomie minimum 11,50%;
- 5) posiadanie minimalnej wielkości współczynnika kapitału podstawowego Tier I na poziomie minimum 10,00%;

- 6) obciążenie kapitałem wewnętrznym funduszy własnych na maksymalnym poziomie 95 %; tym samym posiadanie wewnętrznego współczynnika kapitałowego na minimalnym poziomie 9 %;
- 7) dążenie do takiej struktury funduszy Tier I, aby kapitał rezerwowy stanowił 70 % funduszy Tier I;
- 8) dywersyfikacja funduszu udziałowego poprzez ograniczenie pakietu udziałów jednego członka do 5% funduszu udziałowego; zwiększenie pakietu udziałów powyżej 5% funduszu udziałowego wymaga zgody Spółdzielni;
- 9) przekazywanie na fundusze własne minimum 90 % nadwyżki bilansowej;
- 10) posiadanie zaangażowania w kapitał zakładowy (akcyjny) Banku Zrzeszającego na poziomie minimum 0,5 % sumy bilansowej Banku;
- 11) ograniczenie jednostkowego zaangażowania kapitałowego w instytucjach finansowych, bankach krajowych, zakładach ubezpieczeń i zakładach reasekuracji w taki sposób, aby umniejszenie funduszy własnych Banku z tego tytułu nie stanowiło zagrożenia dla celów określonych w pkt 3, 4 i 5;
- 12) nie angażowanie się kapitałowe w podmioty będące Uczestnikami Systemu Ochrony, za wyjątkiem Banku Zrzeszającego
- 13) utrzymywanie funduszy własnych i zobowiązań podlegających umorzeniu lub konwersji w wysokości równej co najmniej poziomowi MREL.

W procesie zarządzania ryzykiem kapitałowym uczestniczą

1. Rada Nadzorcza:

- 1) zatwierdza procedury wewnętrzne Banku dotyczące procesu zarządzania i planowania kapitałowego, w tym szacowania kapitału wewnętrznego;
- 2) sprawuje nadzór nad zgodnością polityki Banku w zakresie podejmowania decyzji ze strategią zarządzania kapitałem i planowania kapitałowego;
- 3) ocenia czy działania Zarządu w zakresie zarządzania kapitałowego są skuteczne i zgodne z polityką Rady Nadzorczej.

2. Zarząd:

- 1) odpowiada za opracowanie, wprowadzenie oraz aktualizację procedury w zakresie zarządzania i planowania kapitałowego, w tym wyznaczania łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko i szacowania kapitału wewnętrznego;
- 2) wprowadza podział realizowanych w Banku zadań w zakresie zarządzania ryzykiem kapitałowym;

- 3) przekazuje Radzie Nadzorczej Banku okresową informację na temat wielkości funduszy własnych oraz wielkości wymogów kapitałowych przypadających na istotne rodzaje ryzyka;
  - 4) podejmuje czynności mające na celu zapewnienie odpowiedniej wielkości funduszy własnych do skali działania Banku i ponoszonego ryzyka.
3. Stanowisko ds. planowania sprawozdawczości i ryzyk bankowych
- 1) monitoruje poziom funduszy własnych, identyfikuje potrzeby kapitałowe;
  - 2) ocenia stopień pokrycia funduszami różnych rodzajów ryzyka bankowego;
  - 3) wskazuje na rozwiązania zmierzające do efektywnego wykorzystania funduszy własnych;
  - 4) ocenia skalę zapotrzebowania Banku na zwiększenie funduszy własnych;
  - 5) opracowuje propozycje zmierzające do odpowiedniego alokowania funduszy własnych;
  - 6) wskazuje na sposoby ograniczania ryzyka, w przypadku pojawienia się zagrożeń związanych z brakiem adekwatności kapitałowej Banku;
  - 7) opracowuje informację zarządczą z zakresu kapitału wewnętrznego i poziomu wewnętrznego współczynnika kapitałowego;
  - 8) opracowuje informację zarządczą z zakresu łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko i poziomów współczynników kapitałowych;
  - 9) opracowuje propozycje aktualizacji procedury w zakresie zarządzania i planowania kapitałowego, w tym wyznaczania łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko i szacowania kapitału wewnętrznego;
  - 10) monitoruje poziom adekwatności kapitałowej.
4. Komórka finansowo-księgową:
- 1) gromadzi dane finansowe, potrzebne do monitorowania adekwatności kapitałowej Banku;
  - 2) wyznaczania łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko i szacowania kapitału wewnętrznego, w wypadku zaistnienia sytuacji specyficznej, której dotychczasowe procedury nie obejmowały.

RYZYKO BRAKU ZGODNOŚCI

1. Cele strategiczne w zakresie ryzyka braku zgodności obejmują:

- 1) zapewnienie działania Banku zgodnego z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi oraz standardami rynkowymi ;
- 2) zapewnienie zgodności regulacji wewnętrznych Banku z przepisami zewnętrznymi;
- 3) dążenie i dbałość o:
  - a) wizerunek zewnętrzny Banku rozumianego jako instytucja zaufania publicznego,
  - b) pozytywny odbiór Banku przez klientów,
  - c) przejrzystość działań Banku wobec klientów,
  - d) stworzenie kadry pracowniczej identyfikującej się z Bankiem, dobrze zorganizowanej wewnętrznie dla realizacji wspólnych celów wytyczonych przez Bank,

2. Bank realizuje cele strategiczne poprzez:

- 1) identyfikację, ocenę, kontrolę, monitorowanie i raportowanie w zakresie ryzyka braku zgodności;
- 2) projektowanie i wprowadzenie bazujących na ocenie ryzyka braku zgodności mechanizmów kontroli ryzyka braku zgodności;
- 3) sprawne i skuteczne podejmowanie działań naprawczych w sytuacji zidentyfikowania braku zgodności;
- 4) systematyczne podnoszenie kompetencji komórki ds. zgodności.

W procesie zarządzania ryzykiem braku zgodności w Banku uczestniczą:

Rada Nadzorcza w procesie zarządzania ryzykiem braku zgodności:

- 1) nadzoruje wykonywanie przez Zarząd obowiązków dotyczących zapewniania zgodności zarówno w ramach funkcji kontroli, jak i zarządzania ryzykiem braku zgodności;
- 2) zatwierdza niniejsze zasady (w tym regulamin funkcjonowania komórki ds. zgodności) i nadzoruje ich przestrzeganie;
- 3) co najmniej raz w roku ocenia efektywność zarządzania ryzykiem braku zgodności przez Bank, w oparciu o okresowe (w tym roczne) raporty komórki do spraw zgodności oraz informacje od Zarządu;

4) informuje Spółdzielnię o wynikach oceny, o której mowa w pkt. 4).

Zarząd w procesie zarządzania ryzykiem braku zgodności:

- 1) odpowiada za efektywne zarządzanie w Banku ryzykiem braku zgodności, w tym za ustanowienie stałej i efektywnie działającej komórki do spraw zgodności, organizację procesu zarządzania ryzykiem oraz nadzór nad jego funkcjonowaniem;
- 2) odpowiada za opracowanie, przyjęcie i wdrożenie oraz zapewnienie przestrzegania niniejszych zasad;
- 3) odpowiada za składanie sprawozdań Radzie Nadzorczej w sprawie zarządzania w Banku ryzykiem braku zgodności;
- 4) w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości w stosowaniu niniejszych zasad podejmuje środki naprawcze lub dyscyplinujące.

Stanowisko ds. zgodności, kontroli wewnętrznej i administracji.

Celem działania stanowiska ds. zgodności, kontroli wewnętrznej i administracji jest zapewnienie zgodności działania Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi oraz standardami rynkowymi, a także normami etycznego postępowania.

Działanie stanowiska ds. zgodności, kontroli wewnętrznej i administracji obejmuje zadania drugiego poziomu systemu kontroli wewnętrznej (drugiej linii obrony przed ryzykiem) polegające na zapewnianiu zgodności w działaniu całego Banku.

Do zadań stanowiska ds. zgodności, kontroli wewnętrznej i administracji należy:

- 1) prowadzenie rejestru naruszeń compliance;
- 2) sporządzanie na potrzeby Zarządu i Rady Nadzorczej informacji dotyczących stopnia efektywności zarządzania ryzykiem braku zgodności, zmian w poziomie ryzyka;
- 3) przedstawianie Zarządowi propozycji działań, które będą miały na celu minimalizowanie powstałego ryzyka braku zgodności i ograniczanie występowania takich naruszeń przepisów prawa i norm postępowania przyszłości;
- 4) bieżące informowanie Zarządu o przypadkach występowania istotnych naruszeń compliance;

- 5) monitorowanie na bieżąco zmian w zewnętrznych przepisach prawa; informowanie pracowników Banku, w sposób ogólnie dostępny o zaistniałych zmianach w zewnętrznych przepisach prawa;
- 6) opiniowanie nowych produktów lub procesów pod kątem ryzyka ewentualnego wystąpienia zdarzeń compliance;
- 7) opiniowanie procedur wewnętrznych lub wzorów umów, pod kątem ich zgodności z zewnętrznymi przepisami prawa oraz występowania ewentualnych zapisów, które mogłyby wygenerować naruszenie compliance (z wyjątkiem wzorów przygotowywanych przez Spółdzielnię lub Bank Zrzeszający);
- 8) opiniowanie materiałów reklamowych Banku (z wyjątkiem materiałów przygotowywanych przez Bank Zrzeszający);
- 9) monitorowanie terminowości i zakresu aktualizacji procedur wewnętrznych;
- 10) informowanie pracowników Banku, w sposób ogólnie dostępny o zaistniałych zmianach w procedurach wewnętrznych;
- 11) kształtowanie świadomości istnienia ryzyka braku zgodności wśród pracowników Banku;

Wszyscy pracownicy Banku zobowiązani są do:

- 1) znajomości przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz przyjętych przez Bank standardów postępowania w zakresie, który dotyczy realizowanych przez nich obowiązków;
- 2) bezwzględnego przestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz przyjętych przez Bank standardów postępowania;
- 3) informowania komórki ds. ryzyka braku zgodności o przypadkach naruszeń compliance;
- 4) zgłaszania do komórki ds. ryzyka braku zgodności własnych pomysłów dotyczących możliwości ograniczania naruszeń compliance;
- 5) dbałości o dobre imię Banku i godne jego reprezentowanie;
- 6) lojalności wobec Banku, w którym są zatrudnieni;
- 7) wykorzystywania posiadanej wiedzy i kwalifikacji w interesie Banku i jego klientów;
- 8) niepodejmowania czynności, które mogłyby doprowadzić do konfliktu interesów pomiędzy nimi a Bankiem, w szczególności nie powinni podejmować działań konkurencyjnych wobec Banku, w którym są zatrudnieni;

- 9) nienadużywania zajmowanego w Banku stanowiska do osiągnięcia nienależnych osobistych korzyści;
- 10) okazywania szacunku wobec pracowników podległych, w tym w szczególności niestosowania jakichkolwiek form mobbingu lub dyskryminacji.

Bank realizując politykę zgodności:

- 1) zapewnia klientom najwyższą jakość świadczonych usług;
- 2) zapewnia dostarczanie klientom pełnej i rzetelnej informacji o oferowanych produktach i usługach, w tym w szczególności kosztach oraz warunkach zmian umów;
- 3) zapewnia ochronę danych klienta, informacji o jego działalności i rachunkach;
- 4) podejmuje działania w celu uniknięcia sytuacji, w wyniku których może wystąpić konflikt interesów pomiędzy dobrem klienta, a dobrem pracownika Banku;
- 5) podejmuje działania w celu uniknięcia sytuacji, w wyniku których może wystąpić konflikt interesów pomiędzy Bankiem a podmiotami konkurencyjnymi;
- 6) zapewnia klientowi szybkie, uczciwe i profesjonalne rozpatrywanie skarg, wniosków i reklamacji klientów;
- 7) zapewnia pracownikowi pracę w środowisku dającym wszystkim równe możliwości realizacji posiadanego potencjału oraz rozwoju kwalifikacji i umiejętności;
- 8) stosuje przejrzysty system wynagradzania, motywowania i awansowania pracowników;
- 9) zapewnia pracownikom pracę w bezpiecznym środowisku, wolnym od szykanowania i mobbingu;
- 10) wspiera pracowników w rozwoju kariery zawodowej poprzez szkolenia i programy edukacyjne;
- 11) sprzeciwia się wszelkim przejawom dyskryminacji ze względu na wiek, płeć, przekonania religijne lub polityczne;
- 12) wspiera kulturę pracy zespołowej poprzez szacunek, uznanie osiągnięć i wymianę informacji.

Raporty dotyczące ryzyka braku zgodności sporządzane są dla Rady Nadzorczej i Zarządu w okresach kwartalnych, najpóźniej do końca miesiąca po zakończeniu kwartału.

INFORMACJE Z ZAKRESU STOSOWANIA NORM OSTROŻNOŚCIOWYCH

Bank Spółdzielczy w Dzierzgoniu na dzień 31.12.2019 r. roku nie posiadał udziałów w podmiotach zależnych nie objętych konsolidacją.

FUNDUSZE WŁASNE – ast. 437 ROZPORZĄDZENIA

1. Fundusze własne Banku obejmują:

- 1) kapitał Tier I;
- 2) kapitał Tier II.

2. Kapitał Tier I Banku obejmuje:

- 1) kapitał podstawowy Tier I, na który składają się:
  - a) wpłacony fundusz udziałowy,
  - b) zysk w trakcie zatwierdzania oraz zysk netto bieżącego okresu sprawozdawczego, obliczone zgodnie z obowiązującymi zasadami rachunkowości, pomniejszone o wszelkie przewidywane obciążenia i dywidendy, w kwotach nie większych niż kwoty zysku zweryfikowane przez biegłych rewidentów, po uzyskaniu zgody KNF,
  - c) niepodzielony zysk z lat ubiegłych, po podjęciu przez Bank decyzji potwierdzającej ostateczny wynik finansowy,
  - d) w ramach skumulowanych, innych całkowitych dochodów:
    - fundusz z aktualizacji wyceny majątku trwałego,
  - e) kapitał rezerwowy,
  - f) fundusz ogólnego ryzyka na niezidentyfikowane ryzyko działalności bankowej;
- 2) pomniejszenia kapitału podstawowego Tier I:
  - a) wartości niematerialne i prawne wycenione według wartości bilansowej ,
  - b) wzajemne zaangażowania w instrumenty kapitałowe¹⁰ (krzyżowe powiązania kapitałowe) zaliczane do funduszy podstawowych Tier I, jeżeli KNF uznała, że miały one na celu sztuczne zwiększenie funduszy własnych Banku,
  - c) posiadane przez Bank bezpośrednio, pośrednio i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli Bank nie dokonał znacznej inwestycji¹¹,
  - d) posiadane przez Bank bezpośrednio, pośrednio i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli Bank dokonał znacznej inwestycji³,

¹⁰ Pomniejszanie nie dotyczy udziałów wzajemnych powstałych po 2011 r.

Pomniejszanie dotyczy części „wspólnej” (częścią wspólną jest kwota mniejszego udziału, jeśli są równe, to częścią wspólną jest kwota jednego lub drugiego).

Kwotę korekty Bank pomniejsza o część zamortyzowaną analogicznie do stopnia amortyzacji funduszu udziałowego.

¹¹ Z wyłączeniem udziałów kapitałowych w Banku Zrzeszającym i u innego Uczestnika (za wyjątkiem udziałów krzyżowych).

- e) strata z lat ubiegłych, strata w trakcie zatwierdzania, strata netto bieżącego okresu, w tym utworzone rezerwy i odpisy aktualizujące odnoszące się do odsetek, których skutki nie zostały odniesione na fundusze,
  - f) aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego oparte na przyszłej rentowności,
  - g) pozycje, które należy odliczyć od pozycji dodatkowych w Tier I, których wartość przekracza wartość kapitału dodatkowego Tier I;
  - h) dodatkowe korekty wartości jako 0,1% sumy wartości bezwzględnej aktywów i zobowiązań wycenionych według wartości godziwej;
- 3) kapitał dodatkowy Tier I, który stanowi:
- a) instrumenty kapitałowe spełniające warunki opisane w art. 52 CRR
  - b) w ramach korekt okresu przejściowego – obligacje zaliczone do funduszy własnych Banku na podstawie Uchwały KNF nr 314/2009 z dnia 14 października 2009 r. w sprawie innych pozycji bilansu banku zaliczanych do funduszy podstawowych banku, ich wysokości, zakresu i warunków ich zaliczania do funduszy podstawowych banku;
- 4) pomniejszenia kapitału dodatkowego Tier I:
- a) wzajemne zaangażowania w instrumenty kapitałowe (krzyżowe powiązania kapitałowe) zaliczane do dodatkowego kapitału podstawowego, jeżeli właściwy organ uznał, że miały one na celu sztuczne zwiększenie funduszy własnych Banku,
  - b) posiadane przez Bank bezpośrednie, pośrednie i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach zaliczanych do dodatkowego kapitału podstawowego podmiotów sektora finansowego, jeżeli Bank nie dokonał znacznej inwestycji¹²,
  - c) posiadane przez Bank bezpośrednie, pośrednie i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach zaliczanych do dodatkowego kapitału podstawowego podmiotów sektora, jeżeli Bank dokonał znacznej inwestycji¹³,
  - d) pozycje, które należy odliczyć od pozycji Tier II, których wartość przekracza wartość kapitału Tier II.

3. Kapitał Tier II Banku obejmuje:

- 1) instrumenty kapitałowe spełniające warunki opisane w art. 63 CRR;
- 2) pożyczki podporządkowane;
- 3) rezerwę na ryzyko ogólne do wysokości 1,25% aktywów ważonych ryzykiem;
- 4) pomniejszenia kapitału Tier II:
  - a) wzajemne zaangażowania w instrumenty kapitałowe (krzyżowe powiązania kapitałowe) zaliczane do kapitału Tier II, jeżeli właściwy organ uznał, że miały one na celu sztuczne zwiększenie funduszy własnych Banku,
  - b) posiadane przez Bank bezpośrednie, pośrednie i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach zaliczanych do kapitału Tier II podmiotów sektora finansowego, jeżeli Bank nie dokonał znacznej inwestycji¹⁴,
  - c) posiadane przez Bank bezpośrednie, pośrednie i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach zaliczanych do kapitału Tier II, jeżeli Bank dokonał znacznej inwestycji¹⁵.

---

¹² Jak w przypisie nr 2.

¹³ Jak w przypisie nr 2.

¹⁴ Jak w przypisie nr 2.

¹⁵ Jak w przypisie nr 2.

Poniższe zestawienie przedstawia poziom poszczególnych pozycji funduszy własnych Banku według stanu na dzień 31.12.2019 roku.

	w tys. zł.	2019-12-31
Fundusze własne ogółem dla współczynnika wypłacalności		16 928,31
Kapitał Tier 1		15 154,21
Kapitał podstawowy Tier 1		15 154,21
Fundusz udziałowy (100%) - informacja dodatkowa, nie sumuje się do funduszy		2 531,30
w tym zaliczany do kapitału podstawowego (Korekty okresu przejściowego wg COREP) [CNCA019_CDCT003]		2 531,30
Kapitał rezerwowy (fundusz zasobowy i rezerwowy) [CNCA017_CDCT003]		12 155,30
Zyski zatrzymane (za zgodą KNF) [CNCA011_CDCT003]		0
Skumulowane inne całkowite dochody (kapitał z aktualizacji wyceny) [CNCA016_CDCT003]		460,61
Fundusze ogólne ryzyka bankowego [CNCA018_CDCT003]		7,00
(-) Inne wartości niematerialne i prawne+ należne wpłaty [CNCA031_CDCT003]		0
(-) Krzyżowe powiązania kapitałowe w kapitale podstawowym Tier 1 [CNCA040_CDCT003]		0
(-) Nadwyżka odliczenia od pozycji dodatkowych w Tier 1 ponad kapitał podstawowy Tier 1 [CNCA041_CDCT003]		0
(-) Instrumenty w kapitale podstawowym Tier 1 podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja nie dokonała znacznej inwestycji w te podmioty [CNCA047_CDCT003]		0
(-) Instrumenty w kapitale podstawowym Tier 1 podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja dokonała znacznej inwestycji w te podmioty [CNCA049_CDCT003]		0
Inne korekty w okresie przejściowym w kapitale podstawowym Tier 1 (np. amortyzacja kapitału z aktualizacji wyceny ze znakiem (-)) [CNCA051_CDCT003]		
Inne pozycje lub korekty kapitału podstawowego Tier 1 - nie ujęte powyżej (pozycja może przyjmować wartość dodatnią lub ujemną)		0
Kapitał dodatkowy Tier 1		0
Korekty w okresie przejściowym z tytułu instrumentów w kapitale dodatkowym Tier 1 podlegających zasadzie praw nabytych (obligacje zaliczane do funduszy własnych na podstawie uchwały KNF 314/2009) [CNCA019_CDCT004]		0
(-) Nadwyżka odliczenia od pozycji w Tier 2 ponad kapitał Tier 2 [CNCA055_CDCT004]		0

Nadwyżka odliczenia od pozycji dodatkowych w Tier 1 ponad kapitał dodatkowy Tier 1 (odliczenie w kapitale podstawowym Tier 1) [CNCA056_CDCT004]	0
Inne pozycje lub korekty kapitału dodatkowego Tier 1 - nie ujęte powyżej (pozycja może przyjmować wartość dodatnią lub ujemną)	0
Kapitał Tier 2	1 774,10
Instrumenty kapitałowe i pożyczki podporządkowane kwalifikujące się jako kapitał Tier 2 [CNCA061_CDCT005]	3 000,00
w tym pożyczki podporządkowane - informacja dodatkowa, nie sumuje się do funduszy	3 000,00
Korekty w okresie przejściowym z tytułu instrumentów w kapitale Tier 2 oraz pożyczek podporządkowanych podlegających zasadzie praw nabytych [CNCA057_CDCT005]	-1 225,90
w tym pożyczki podporządkowane - informacja dodatkowa, nie sumuje się do funduszy	-1 225,90
Korekty z tytułu ogólnego ryzyka kredytowego według metody standardowej (do wysokości maksymalnie 1,25 % kwot ekspozycji ważonych ryzykiem) [CNCA059_CDCT005]	0
(-) Instrumenty w kapitale Tier 2 podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja nie dokonała znacznej inwestycji w te podmioty [CNCA047_CDCT005]	0
(-) Instrumenty w kapitale Tier 2 podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja dokonała znacznej inwestycji w te podmioty [CNCA49_CDCT005]	0
Inne korekty w okresie przejściowym w kapitale Tier 2 [CNCA051_CDCT005]	0
Nadwyżka odliczenia od pozycji w Tier 2 ponad kapitał Tier 2 (odliczenie w kapitale dodatkowym Tier 1) [CNCA060_CDCT005]	0
Inne pozycje lub korekty kapitału Tier 2 - nie ujęte powyżej (pozycja może przyjmować wartość dodatnią lub ujemną)	0
Łączna kwota ekspozycji na ryzyko	117 022,67
Łączna kwota ekspozycji na ryzyko kredytowe - kwota ekspozycji ważonej ryzykiem po zastosowaniu współczynnika wsparcia MŚP [CNXX004_CDRT003]	102 800,73
Łączna kwota ekspozycji na ryzyko walutowe (wymóg x 12,5) [CNXX006_CDRT031]	0
Łączna kwota ekspozycji na ryzyko operacyjne (wymóg x 12,5) [CNXX006_CDRT022]	14 221,94
Łączna kwota ekspozycji na inne rodzaje ryzyka (wymóg x 12,5) [CNXX006_CDRT023]	0
Współczynnik kapitału podstawowego Tier I	12,95
Współczynnik kapitału Tier I	12,95
Całkowity współczynnik kapitałowy	14,47

Wartość jednego udziału wynosi 750,00 zł.

3. Bank nie dokonywał sekurytyzacji aktywów.

WYMOGI KAPITAŁOWE art. 438 ROZPORZĄDZENIA

Bank wyznacza łączną kwotę ekspozycji na ryzyko przy założeniu braku prowadzenia działalności handlowej.

Bank wyznacza wartość ekspozycji z tytułu pozycji pozabilansowych tylko z tytułu warunkowych zobowiązań pozabilansowych.

Bank nie korzysta z ocen wiarygodności kredytowej uznanej zewnętrznej instytucji oceny wiarygodności kredytowej, z wyjątkiem:

- 1) ocen rządu polskiego niezbędnych dla potrzeb ustalenia wag ryzyka dla ekspozycji wobec podmiotów sektora publicznego, ekspozycji wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych (jeżeli ekspozycja nie jest denominowana lub finansowana w walucie krajowej) oraz ekspozycji wobec instytucji, stosownie do załącznika nr 1 do niniejszych zasad;

Za łączną kwotę ekspozycji na ryzyko przyjmuje się sumę łącznej kwoty ekspozycji na:

- 1) ryzyko kredytowe, wyznaczonej według metody standardowej;
  - 2) ryzyko operacyjne, wyznaczonej według metody wskaźnika bazowego;
- ryzyko walutowe, wyznaczonej według metody de minimis.

Łączną kwota ekspozycji na ryzyko kredytowego jest równa sumie kwot ekspozycji ważonych ryzykiem.

Przez ekspozycję należy rozumieć aktywo lub udzielone zobowiązanie pozabilansowe; ekspozycje są rozumiane łącznie ze związanymi z nimi innymi ekspozycjami, jeśli ekspozycje te ujęte są w rachunku wyników.

Sumę kwot ekspozycji ważonych ryzykiem oblicza się jako sumę wartości bilansowych oraz wartości ekspozycji z tytułu pozycji pozabilansowych pomnożonych przez przypisane procentowe wagi ryzyka, zgodnie z załącznikiem nr 3 do niniejszych zasad.

W przyjętej przez Bank metodzie standardowej wartość ekspozycji jest równa:

- 1) w przypadku kredytów, pożyczek i zrealizowanych gwarancji: wartości kapitału powiększonej o naliczone odsetki, pomniejszonej o wartość prowizji nierozliczonej w czasie, utworzone rezerwy celowe i odpisy aktualizujące odnoszące się do odsetek, z zastrzeżeniem ust. 2;
- 2) w przypadku pozostałych aktywów: wartości bilansowej zgodnie z przepisami określonymi w ustawie o rachunkowości z uwzględnieniem w stosownych przypadkach odpisów aktualizujących;

- 3) w przypadku pozycji pozabilansowych jest równa iloczynowi nominalnej wartości pozycji pozabilansowej pomniejszonej o utworzone na tę pozycję rezerwy celowe oraz odpisy aktualizujące odnoszące się do odsetek i współczynnika konwersji, z zastrzeżeniem ust. 2;

Bank pomniejsza wartość ekspozycji o wysokość rezerw celowych i odpisów aktualizujących odnoszących się do odsetek dotyczących danej ekspozycji, których skutek został odzwierciedlony w funduszach własnych Banku.

Jeżeli w ciągu bieżącego roku obrotowego Bank zaliczył wynik finansowy do funduszy własnych, to do rezerw celowych i odpisów aktualizujących odnoszących się do odsetek utworzonych w bieżącym roku obrotowym, które zostały uwzględnione w tym wyniku pomniejszeń nie stosuje się.

Jeśli w bieżącym roku obrotowym wystąpiła strata netto lub jeżeli wystąpiła niepodzielona strata z lat ubiegłych, to w wyznaczaniu wartości ekspozycji Bank uwzględnia pomniejszenia z tytułu rezerw celowych i odpisów aktualizujących odnoszących się do odsetek (które były ujęte w tej stracie) bez konieczności jednoczesnego pomniejszania kapitału podstawowego Tier I o te rezerwy celowe i odpisy aktualizujące.

Wartość aktywów ważonych ryzykiem obliczonych dla ekspozycji wobec małego lub średniego przedsiębiorcy, zaliczonych do ekspozycji wobec przedsiębiorstw, ekspozycji detalicznych lub ekspozycji zabezpieczonych hipotekami na nieruchomościach (z wyłączeniem ekspozycji, których dotyczy niewykonanie zobowiązania), Bank dodatkowo mnoży przez współczynnik wsparcia równy 0,7619.

Zapisy te stosowane są w przypadku spełnienia obu poniższych warunków:

- 1) ekspozycje są wobec małego lub średniego przedsiębiorcy, przy czym za małego lub średniego przedsiębiorcę na potrzeby współczynnika wsparcia uznaje się przedsiębiorstwo, którego roczny obrót nie przekracza równowartości w złotych kwoty 50.000.000 euro, przeliczonej według kursu średniego ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski, obowiązującego w dniu sprawozdawczym;
- 2) całkowita kwota (rozumiana jako suma ekspozycji bilansowych brutto), którą dłużnik lub grupa powiązanych dłużników jest winna Bankowi oraz podmiotom zależnym od Banku, łącznie z wszelkimi ekspozycjami, których dotyczy niewykonanie zobowiązania (w tym z odsetkami zastrzeżonymi), jednak z wyłączeniem ekspozycji w pełni i całkowicie zabezpieczonych hipotekami na nieruchomościach mieszkalnych, nie może, według zebranych przez Bank z należytą starannością informacji, przekraczać równowartości w złotych kwoty 1.500.000 euro, przeliczonej według kursu średniego ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski, obowiązującego w dniu sprawozdawczym.

Bank dokonuje podziału ekspozycji do następujących kategorii:

- 1) ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych;
- 2) ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych;
- 3) ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego;
- 4) ekspozycje wobec instytucji;
- 5) ekspozycje wobec przedsiębiorstw;

- 6) ekspozycje detaliczne;
- 7) ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach;
- 8) ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania;
- 9) ekspozycje w postaci jednostek uczestnictwa lub udziałów w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania;
- 10) ekspozycje kapitałowe;
- 11) pozycje związane ze szczególnie wysokim ryzykiem;
- 12) inne pozycje.

Łączną kwota ekspozycji na ryzyko walutowe jest równa wymogowi w zakresie funduszy własnych dla ryzyka walutowego pomnożonemu przez 12,5.

Wymóg kapitałowy w zakresie funduszy własnych dla ryzyka walutowego oblicza się jako 8% pozycji walutowej całkowitej – jeżeli pozycja walutowa całkowita przekracza 2% funduszy własnych Banku.

Szczegółowe zasady wyznaczania pozycji walutowej całkowitej określają obowiązujące w Banku zasady zarządzania ryzykiem walutowym.

Łączną kwota ekspozycji na ryzyko operacyjne jest równa wymogowi w zakresie funduszy własnych dla ryzyka operacyjnego pomnożonemu przez 12,5.

Bank wylicza podstawę do wyznaczenia wymogu kapitałowego, jako średnią arytmetyczną za okres trzech lat, wyników obliczonych jako suma poniższych pozycji rachunku zysków i strat Banku, ustalonych zgodnie z zasadami określonymi w ustawie o rachunkowości, przy czym każda pozycja musi być uwzględniona odpowiednio ze znakiem dodatnim lub ujemnym:

- 1) przychody z tytułu odsetek;
- 2) koszty z tytułu odsetek;
- 3) przychody z tytułu prowizji;
- 4) koszty z tytułu prowizji;
- 5) przychody z udziałów lub akcji, pozostałych papierów wartościowych i innych instrumentów finansowych o stałej/zmiennej kwocie dochodu;
- 6) wynik operacji finansowych;
- 7) wynik z pozycji wymiany;
- 8) pozostałe przychody operacyjne.

1. Poniższa tabela przedstawia kwoty stanowiące 8% ekspozycji ważonej ryzykiem dla każdej z klas ekspozycji.

Lp.	Wyszczególnienie	Kwota (w pełnych złotych)
1.	Ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	-
2.	Ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	8 699,52
3.	Ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	2 832,00
4.	Ekspozycje wobec wielostronnych banków rozwoju	-
5.	Ekspozycje wobec organizacji międzynarodowych	-
6.	Ekspozycje wobec instytucji	2 222 051,28
7.	Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	3 900 343,12
8.	Ekspozycje detaliczne	390 961,20
9.	Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	933 559,92
10.	Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	0,00
11.	Pozycje związane ze szczególnie wysokim ryzykiem	-
12.	Ekspozycje w postaci obligacji zabezpieczonych	-
13.	Ekspozycje z tytułu należności od instytucji i przedsiębiorstw posiadających krótkoterminową ocenę kredytową	-
14.	Ekspozycje związane z przedsiębiorstwami zbiorowego inwestowania	-
15.	Ekspozycje kapitałowe	113 488,00
16.	Inne pozycje	652 123,60
	RAZEM	8 224 058,64

METODA SZACOWANIA KAPITAŁU WEWNĘTRZNEGO

Bank dokonuje agregacji wymogów kapitałowych na poszczególne rodzaje ryzyka uznane za istotne w oparciu o metodę minimalnego wymogu kapitałowego.

Poziomem wyjściowym dla ustalenia kapitału wewnętrznego jest wyliczony regulacyjny wymóg kapitałowy.

1) Bank stosuje następujące metody wyliczania wymogów kapitałowych:

- a) metodę standardową w zakresie ryzyka kredytowego,
- b) metodę wskaźnika bazowego w zakresie ryzyka operacyjnego,
- c) metody de minimis w zakresie ryzyka walutowego.

2) Bank nie prowadzi działalności handlowej,

3) Bank nie korzysta z technik redukcji ryzyka kredytowego.

1. Bank oblicza kapitał wewnętrzny na poszczególne rodzaje ryzyka uznane za istotne:

- 2) ryzyko kredytowe;
- 3) ryzyko operacyjne;
- 4) ryzyko walutowe;
- 5) ryzyko koncentracji;
- 6) ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej;
- 7) ryzyko płynności,
- 8) ryzyko kapitałowe.

2. Uznane za istotne ryzyko braku zgodności Bank pokrywa kapitałem wewnętrznym obliczonym dla ryzyka operacyjnego.

Przy obliczaniu dodatkowych wymogów kapitałowych na poszczególne rodzaje ryzyka przyjmuje się następujące założenia:

- 1) kapitał wewnętrzny na poszczególne rodzaje ryzyka będzie obliczany jako koszt lub utracony przychód (za wyjątkiem ryzyka koncentracji i ryzyka operacyjnego), który może się pojawić w wyniku zaistnienia sytuacji nieoczekiwanej;
- 2) koszt lub utracony przychód, o którym mowa w pkt 1, obliczany jest na podstawie testów warunków skrajnych, które Bank przeprowadza dla poszczególnych rodzajów ryzyka uznanych za istotne;
- 3) część lub całość kwoty, o której mowa w pkt 2, Bank może zabezpieczyć z wyniku finansowego zaplanowanego na dany rok obrotowy;

- 4) poziom akceptowalnej straty lub utraconego przychodu (tzw. wskaźnik wrażliwości) Bank wyznacza raz do roku (jako procent funduszy własnych Banku) w oparciu o następujące przesłanki:
- wysokość planowanego wyniku finansowego na rok obrotowy, w którym aktualizujemy niniejsze zasady,
  - poziom współczynnika wypłacalności,
  - plany kapitałowe;
- 5) dodatkowym wymogiem kapitałowym dla poszczególnych rodzajów ryzyka (za wyjątkiem ryzyka koncentracji i ryzyka operacyjnego) będzie kwota, o jaką koszt lub utracony przychód przekroczy akceptowalny poziom ryzyka, o którym mowa w pkt 4.

Poniższe zestawienie przedstawia poziom minimalnych wymogów kapitałowych na poszczególne rodzaje ryzyka według stanu na dzień 31.12.2019 roku. Wyliczenia zostały dokonane zgodnie z „Zasadami szacowania kapitału wewnętrznego w BS w Dzierzgoniu”

Rodzaj ryzyka	Wewnętrzny wymóg kapitałowy	Alokacja kapitału według wymagań dla Filaru I	Alokacja dodatkowego kapitału według wymagań dla Filaru II	wykorzystanie kapitału dostępnego (% fw)	Limity dla Filaru I	Wykorzystanie limitu (w %)	wykorzystanie kapitału dostępnego (% fw)	Limity dla Filaru II	Wykorzystanie limitu (w %)
Ryzyko kredytowe	10 173 280	8 224 761	1 948 519	48,59%	49,00%	99,15%	11,51%	32,00%	35,97%
Ryzyko rynkowe	0	0	0	0,00%	0,00%	#DZIEL/0!	0,00%	1,00%	0,00%
Ryzyko operacyjne	1 138 427	1 138 427	0	6,72%	7,00%	96,07%	0,00%	0,00%	#DZIEL/0!
Ryzyko koncentracji zaangażowań, w tym:	657 173	x	657 173	x	x	x	3,88%	2,00%	194,11%
koncentracji dużych ekspozycji	0	x	0	x	x	x	x	x	x
koncentracji w ten sam sektor gospodarczy	67 332	x	67 332	x	x	x	x	x	x
koncentracji w ten sam region geograficzny	0	x	0	x	x	x	x	x	x
koncentracji w ten sam rodzaj lub dostawcę zabezpieczenia	589 841	x	589 841	x	x	x	x	x	x
Ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej	142 473	x	142 473	x	x	x	0,84%	1,00%	84,16%
Ryzyko płynności	0	x	0	x	x	x	0,00%	2,00%	0,00%
Ryzyko kapitałowe	0	x	0	x	x	x	0,00%	1,00%	0,00%
Kapitał regulacyjny		9 363 188		55,31%	56,00%	98,77%		x	
Kapitał wewnętrzny		12 111 353			x			x	
Łączny współczynnik kapitałowy		14,46							
Wewnętrzny współczynnik kapitałowy		11,18							

RYZYKO KREDYTOWE

- Według stanu na dzień 31.12.2019 roku Bank stosował definicje należności przeterminowanych, zagrożonych oraz metody ustalania korekt wartości i rezerw w oparciu o zapisy Rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie klasyfikacji ekspozycji kredytowych oraz tworzenia rezerw na ryzyko kredytowe.
- Ekspozycje kredytowe według wyceny bilansowej (po korektach rachunkowych) na dzień 31.12.2019 roku, bez uwzględnienia skutków ograniczania ryzyka kredytowego w okresie

od 31.01.2019 roku do 31.12.2019 roku w podziale na klasy przedstawia poniższe zestawienie.

Lp.	Wyszczególnienie	Wartość ekspozycji na dzień 31.12.2019 r. w zł.	Wartość ekspozycji ważonej ryzykiem
1.	Ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	18 617 631,00	0,00
2.	Ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	543 720,00	108 744,00
3.	Ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	35 400,00	35 400,00
4.	Ekspozycje wobec wielostronnych banków rozwoju	0,00	0,00
5.	Ekspozycje wobec organizacji międzynarodowych	0,00	0,00
6.	Ekspozycje wobec instytucji	29 558 898,00	27 775 641,00
7.	Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	36 442 700,00	48 754 289,00
8.	Ekspozycje detaliczne	81 551 555,00	4 887 015,00
9.	Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	14 498 252,00	11 669 499,00
10.	Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	8 919 370,00	0,00
11.	Pozycje związane ze szczególnie wysokim ryzykiem	0,00	0,00
12.	Ekspozycje w postaci obligacji zabezpieczonych	0,00	0,00
13.	Ekspozycje z tytułu należności od instytucji i przedsiębiorstw posiadających krótkoterminową ocenę kredytową	0,00	0,00
14.	Ekspozycje związane z przedsiębiorstwami zbiorowego inwestowania	0,00	0,00
15.	Ekspozycje kapitałowe	1 418 600,00	1 418 600,00
16.	Inne pozycje	9 199 014,00	8 151 545,00
	RAZEM	200 785 140,00	102 800 733,00

3. Strukturę geograficzną ekspozycji w rozbiciu na obszary ważne pod względem istotnych klas ekspozycji według stanu na dzień 31.12.2019 roku przedstawiają poniższe tabele:

Lp.	Istotne obszary geograficzne	Kwota (w zł)
1.	woj. Pomorskie	131 545 073,97
2.	woj. Mazowieckie.	13 410 699,12
3.	Woj. Warmińsko-Mazurskie	8 033 880,47
3.	Pozostali	3 848 949,94

4. Struktura zaangażowania Banku wobec poszczególnych sektorów w rozbiciu na klasy ekspozycji.

- 4.1. Strukturę zaangażowania Banku wobec sektora finansowego według typu kontrahenta według stanu na dzień 31.12.2019 roku przedstawia poniższa tabela.

Lp.	Typ kontrahenta	Wartość w zł
1.	Banki	31 471 917,49
	Należności normalne	31 471 917,49
	Należności pod obserwacją	-
	Należności zagrożone	-
2.	Pozostałe instytucje pośrednictwa finansowego	-
	Należności normalne	-
	Należności pod obserwacją	-
	Należności zagrożone	-
3.	Pomocnicze instytucje finansowe	-
	Należności normalne	-
	Należności pod obserwacją	-
	Należności zagrożone	-
4.	Instytucje ubezpieczeniowe	-
	Należności normalne	-
	Należności pod obserwacją	-
	Należności zagrożone	-
Razem zaangażowanie w sektorze finansowym		31 471 917,49

- 4.2. Strukturę zaangażowania Banku wobec sektora niefinansowego w wartości bilansowej według typu kontrahenta według stanu na dzień 31.12.2019 roku przedstawia poniższa tabela.

Lp.	Typ kontrahenta	Wartość w zł
1.	Przedsiębiorstwa i spółki państwowe	-
	Należności normalne	
	Należności pod obserwacją	
	Należności zagrożone	
2.	Przedsiębiorstwa i spółki prywatne oraz spółdzielnie	24 413 102,11
	Należności normalne i pod obserwacją	20 586 617,32
	Należności zagrożone	3 826 484,79
3.	Przedsiębiorcy indywidualni	34 402 128,37
	Należności normalne i pod obserwacją	32 825 219,63
	Należności zagrożone	1 576 908,74
4.	Osoby prywatne	24 296 844,08
	Należności normalne i pod obserwacją	23 192 071,90
	Należności zagrożone	1 104 772,18
5.	Rolnicy indywidualni	51 600 540,18
	Należności normalne i pod obserwacją	51 384 874,68
	Należności zagrożone	215 665,50
6.	Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw	348 489,06
	Należności normalne i pod obserwacją	348 489,06
	Należności zagrożone	-
Razem zaangażowanie w sektorze niefinansowym		135 061 103,80

4.3 Strukturę zaangażowania Banku wobec sektora budżetowego w wartości bilansowej w rozbiciu na kategorie należności według stanu na dzień 31.12.2019 roku przedstawia poniższa tabela.

Wyszczególnienie	Wartość w zł
Należności normalne	579 119,36
Należności pod obserwacją	0,00
Należności zagrożone	-
Razem zaangażowanie w sektorze budżetowym	579 119,36

4.4 Strukturę zaangażowania Banku w poszczególnych branżach w rozbiciu na kategorie należności według stanu na dzień 31.12.2019 roku przedstawia poniższa tabela:

Lp.	Branże	Wartość w zł
1.	Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	52 062 823,09
	Należności normalne i pod obserwacją	51 687 763,13
	Należności zagrożone	375 059,96
2.	Budownictwo	13 245 093,85
	Należności normalne i pod obserwacją	11 294 527,57
	Należności zagrożone	1 950 566,28
3.	Handel hurtowy i detaliczny	17 002 646,54
	Należności normalne i pod obserwacją	16 657 943,16
	Należności zagrożone	344 703,38
4.	Przetwórstwo przemysłowe	10 938 257,65
	Należności normalne i pod obserwacją	8 562 518,79
	Należności zagrożone	2 375 738,86
5.	Inne	45 941 343,96
	Należności normalne i pod obserwacją	40 704 667,16
	Należności zagrożone	5 236 676,80
	Razem zaangażowanie w sektorze	139887 706,59

5. Strukturę ekspozycji według okresów zapadalności w podziale na istotne klasy należności w wartości nominalnej bez ekspozycji pozabilansowych według stanu na dzień 31.12.2019 roku przedstawia poniższa tabela:

	Bez określonego terminu	<= 1 tygodnia	> 1 tygodnia <= 1 miesiąca	> 1 miesiąca <= 3 miesięcy	> 3 miesięcy <= 6 miesięcy	> 6 miesięcy <= 1 roku	> 1 roku <= 2 lat	> 2 lat <= 5 lat	> 5 lat <= 10 lat	> 10 lat <= 20 lat	> 20 lat	Razem
Przedsiębiorstwa niefinansowe	2 199 264,00	2 285 412,00	1 859 942,00	1 746 948,00	770 200,00	3 609 960,00	1 884 068,00	6 231 233,00	5 095 046,00	1 672 330,00	194 771,00	27 549 175,00
Gospodarstwa domowe	7 729,00	1 727 105,00	864 473,00	5 489 081,00	6 163 987,00	17 067 450,00	13 489 203,00	29 569 519,00	21 793 821,00	12 131 373,00	3 142 686,00	111 446 427,00
Instytucje niekomercyjne	0,00	21 000,00	5 840,00	11 687,00	17 538,00	36 103,00	70 342,00	188 012,00	0,00	0,00	0,00	349 522,00
Instytucje samorządowe	0,00	0,00	16 150,00	32 300,00	48 450,00	96 900,00	110 066,00	150 768,00	87 948,00	0,00	0,00	542 582,00
Razem	2 206 993,00	4 033 517,00	2 746 405,00	7 280 017,00	7 000 175,00	20 809 413,00	15 553 679,00	36 139 532,00	26 976 815,00	13 803 703,00	3 337 457,00	139 887 706,00

6. Kwoty ekspozycji normalnych, pod obserwacją, przeterminowanych i zagrożonych – przedstawione oddzielnie według stanu na dzień 31.12.2019 roku przedstawiają poniższe tabele.

Lp.	Ekspozycje lub ekspozycje warunkowe	Wartości w zł
1.	Należności normalne w tym:	111 379 795,56 zł
	Kredyty w sytuacji normalnej	112 105 825,71 zł
	Rezerwy celowe	59 961,91 zł
	Korekta wartości	876 632,71 zł
	Odsetki	210 878,82 zł
	Odpisy aktualizujące	314,35 zł
2.	Należności pod obserwacją w tym:	17 536 596,39 zł
	Kredyty pod obserwacją w tym:	17 499 135,60 zł
	Rezerwy celowe	73 031,36 zł
	Korekta wartości	-
	Odsetki	111 137,52 zł
	Odpisy aktualizujące	645,37 zł
3.	Należności zagrożone w tym:	6 723 831,21 zł
	Kredyty zagrożone w tym:	10 282 745,28 zł
	Rezerwy celowe	3 654 835,93 zł
	Korekta wartości	-
	Odsetki	879 589,11 zł
	Odpisy aktualizujące	783 667,25 zł
	RAZEM	135 640 223,16 zł

7. Omówienie uzgodnienia zmian stanu korekt wartości i rezerw z tytułu ekspozycji zagrożonych, obejmujące:

Stan rezerw celowych od należności bilansowych w trakcie 2019 r. zmienił się następująco:

Lp.	Wyszczególnienie:	Stan na początek roku obrotowego:	Zwiększenie:	Wykorzystanie/przeniesienie winną sytuację:	Rozwiązanie:	Stan rezerw na koniec roku obrotowego:
1	2	3	4	5	6	7
1.	Rezerwy celowe od należności od sektora niefinansowego, w tym:	2 423 372,03	2 066 590,64	1 402,70	700 730,77	3 787 829,20
	- w sytuacji normalnej i pod obserwacją	79 843,27	197 023,58	-	147 064,20	132 993,27
	- poniżej standardu	31 967,86	68 379,94	19 612,53	21 857,68	58 877,59
	- wątpliwe	617 592,85	1 017 799,45	110 974,48	60 430,94	1 463 986,88
	- stracone	1 693 968,05	783 387,67	-	471 377,95	2 131 971,46
2.	Rezerwy celowe od należności sektora budżetowego					
	RAZEM:	2 423 372,03	2 066 590,64	1 402,70	700 730,77	3 787 829,20

Stan rezerw celowych na przyszłe zobowiązania w trakcie 2019 r. zmienił się następująco:

Wyszczególnienie:		Stan rezerw na początek roku obrotowego:	Zwiększenie:	Wykorzystanie:	Rozwiązanie:	Stan rezerw na koniec roku obrotowego:
1	2	3	4	5	6	7
1.	Rezerwa na nagrody jubileuszowe i odprawy emerytalne	276 595,83	85 619,66	30 288,55		331 926,94
2.	Rezerwa na ryzyko ogólne	-	-	-	-	-
3.	Rezerwa na zobowiązania pozabilansowe	135 517,45	5 510,70	-	73 352,92	67 675,23
RAZEM:		412 113,28	91 130,36	30 288,55	73 352,92	399 602,17

Stan odpisów aktualizujących na odsetki w trakcie 2019 r. zmienił się następująco:

Wyszczególnienie:		Stan na początek roku obrotowego:	Zwiększenie:	Wykorzystanie:	Rozwiązanie:	Stan na koniec roku obrotowego:
1	2	3	4	5	6	7
1.	Odpisy aktual. od należności sektor niefinansowy, w tym:	763 979,54	170 848,72	829,57	149 371,72	784 626,97
	w syt. normalnej i pod obserwacją	375,62	2 388,13	-	2 184,49	959,72
	poniżej standardu	247,03	2 528,57	90,41	629,69	2 055,50
	wątpliwe	6 580,70	81 011,82	9 068,02	6 901,76	71 622,74
	stracone	756 776,19	84 920,20	7 948,40	139 655,78	709 989,01
2.	Odpisy aktual. od na. s. budżetowy	-	-	-	-	-
3.	Instrumenty finansowe	-	-	-	-	-
4.	Pozostałe aktywa	-	-	-	-	-
RAZEM:		763 979,54	170 848,72	829,57	149 371,72	784 626,97

EKSPOZYCJE KAPITAŁOWE NIE UWZGLĘDNIONE W PORTFELU HANDLOWYM

1. Zestawienie kapitałowych instrumentów finansowych według stanu na dzień 31.12.2019 roku przedstawia poniższe zestawienie.

Lp.	Rodzaj ekspozycji	Wartość bilansowa (w zł)
1.	AKCJE SGB-BANK	1 389 600,00
2.	AKCJE RTI SA	28 000,00
3.	UDZIAŁY IPS	1 000,00
RAZEM		1 418 600,00

POLITYKA ZMIENNYCH SKŁADNIKÓW WYNAGRADZANIA

Polityka zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze, określa zasady ustalania i wypłacania zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku Spółdzielczym w Dzierzgoniu.

Celem wprowadzenia Polityki jest:

- 1) wspieranie prawidłowego i skutecznego zarządzania ryzykiem i niezachęcanie do podejmowania nadmiernego ryzyka wykraczającego poza zatwierdzony przez Radę Nadzorczą Banku Spółdzielczego w Dzierzgoniu akceptowalny ogólny poziom ryzyka;
- 2) wspieranie realizacji przyjętej przez Bank strategii działania oraz strategii zarządzania ryzykiem;
- 3) ograniczenie ryzyka konfliktu interesów.

Bank realizuje Politykę z uwzględnieniem zasady proporcjonalności wynikającej z § 29 ust. 2 Rozporządzenia, tj. odpowiednio do formy prawnej w jakiej działa, rozmiaru działalności, ryzyka związanego z prowadzoną działalnością, wewnętrznej organizacji oraz charakteru, zakresu i stopnia złożoności prowadzonej działalności.

Postanowień niniejszej Polityki nie stosuje się do członków Rady Nadzorczej Banku na podstawie § 25 ust. 1 Rozporządzenia. Członkowie Rady Nadzorczej otrzymują wynagrodzenie ustalane uchwałą Zebrania Przedstawicieli, bez podziału na stałe i zmienne składniki wynagrodzenia.

Bank prowadzi przejrzystą politykę wynagradzania osób, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka Banku.

Wynagrodzenie osób zajmujących stanowiska kierownicze obejmuje:

- 1) składniki stałe – wynagrodzenie zasadnicze zależne od doświadczenia zawodowego i zakresu odpowiedzialności związanej z pełnioną funkcją określone w umowie o pracę, a także dodatki za staż pracy, jednorazowe odprawy i rekompensaty z tytułu zakończenia stosunku pracy lub inne świadczenia wynikające z przepisów Kodeksu pracy lub Regulaminu wynagradzania członków Zarządu w Banku Spółdzielczym w Dzierzgoniu przysługujące na równych warunkach wszystkim pracownikom;
- 2) składniki zmienne – premie roczną,

Wynagrodzenia przyznawane w Banku mają charakter wyłącznie pieniężny.

Stałe składniki wynagrodzenia stanowią na tyle dużą część wynagrodzenia, aby możliwe było prowadzenie elastycznej polityki zmiennych składników wynagrodzenia, w tym obniżanie lub nieprzyznawanie zmiennych składników wynagrodzenia, przy czym stosunek zmiennych składników wynagrodzenia do stałych składników wynagrodzenia nie może przekraczać 100% w odniesieniu do każdej z osób zajmującej stanowisko kierownicze.

Bank może zastosować wyższy stosunek zmiennych składników wynagrodzeń do stałych składników wynagrodzeń, jednak nie wyższy niż 200%, na zasadach określonych w § 25 ust. 2 pkt 4) lit. b) i c) Rozporządzenia oraz po spełnieniu łącznie następujących warunków:

- 1) zrealizowania planu finansowego banku w zakresie wyniku finansowego (dopuszcza się 25% odchylenia od realizacji planu)
- 2) kapitały własne nie niższe niż na poziomie zapewniającym wymagany przez przepisy prawa współczynnik wypłacalności.

na co wymagana jest zgoda Zebrania Przedstawicieli podjęta większością 2/3 głosów w obecności co najmniej połowy uprawnionych do głosowania, a w przypadku braku quorum wymagana jest uchwała podjęta większością 3/4 głosów.

Łączna wysokość premii rocznej przyznanej osobom zajmującym stanowiska istotne nie może ograniczać zdolności Banku do zwiększania jego funduszy własnych i nie może być wyższa, niż 10% rocznego, zweryfikowanego przez biegłego rewidenta wyniku finansowego netto Banku za dany rok podlegający ocenie.

Podstawą oceny efektów pracy są kryteria dotyczące oceny wyników całego Banku, a także ocena indywidualnych wyników danego członka Zarządu.

Oceny efektów pracy członków Zarządu Banku dokonuje Rada Nadzorcza.

Ocena ta dokonywana jest po zakończeniu roku obrotowego, nie później niż do końca II kwartału roku następującego po okresie oceny, i obejmuje 3 lata, tzn. miniony rok obrotowy oraz dwa poprzednie lata, tak aby wysokość wynagrodzenia zależna od wyników uwzględniała cykl koniunkturalny i ryzyko związane z prowadzoną przez Bank działalnością oraz zweryfikowany przez biegłego rewidenta wynik finansowy netto na dzień 31 grudnia roku poprzedzającego ocenę.

Ocena wyników całego Banku powinna obejmować koszt ryzyka Banku, koszt kapitału i ryzyka płynności w perspektywie długoterminowej.

Ocena efektów pracy członków Zarządu obejmuje m.in. wskaźniki Banku osiągnięte w latach podlegających ocenie w podziale na poszczególne lata w odniesieniu do realizacji planu finansowego w danym okresie, w zakresie :

- 1) zrealizowania planu finansowego (dopuszcza się 25% odchylenia od realizacji planu)

- 2) wskaźnika należności zagrożonych;
- 3) łączny współczynnik kapitałowy;
- 4) realizacji przyjętej strategii;

Oceniając indywidualne wyniki pracy członka Zarządu Rada Nadzorcza bierze pod uwagę:

- 1) efekty realizacji zadań wynikających z zakresu obowiązków i odpowiedzialności w ramach podziału zadań w Zarządzie;
- 2) pozytywną ocenę kwalifikacji;
- 3) uzyskanie absolutorium z wykonania obowiązków za dany rok obrotowy;
- 4) wyniki kontroli przeprowadzonych w Banku przez podmioty zewnętrzne, w tym audyt wewnętrzny sprawowany przez Spółdzielczy System Ochrony SGB lub kontrole Komisji Nadzoru Finansowego, w obszarach nadzorowanych przez danego członka Zarządu.

W odniesieniu do powyższych kryteriów członek Zarządu ma prawo do premii rocznej, gdy w okresie podlegającym ocenie wykonanie planu finansowego zostało zrealizowane na poziomie :

- 1) 10 % wskaźnika należności zagrożonych;
- 2) współczynnika wypłacalności (2018 r. – 14,23%, 2019 r. – 14,47%)
- 3) realizacji strategii działania (kierunki działania).

W przypadku kryteriów dotyczących indywidualnych wyników pracy, członek Zarządu ma prawo do premii rocznej, gdy w okresie podlegającym ocenie:

- 1) dokonano pozytywnej oceny efektów pracy realizacji zadań członka Zarządu wynikających z zakresu jego obowiązków i odpowiedzialności;
- 2) uzyskał pozytywną ocenę kwalifikacji;
- 3) uzyskał absolutorium z wykonania obowiązków za dany rok obrotowy;
- 4) wyniki kontroli przeprowadzonych w Banku przez podmioty zewnętrzne, w tym audyt wewnętrzny przeprowadzony przez Spółdzielczy System Ochrony SGB lub kontrola Komisji Nadzoru Finansowego, nie wykazały istotnych uchybień w obszarze nadzorowanym przez danego członka Zarządu.

Wysokość premii rocznej nie może stanowić znaczącej części wynagrodzenia członka Zarządu Banku.

Na podstawie przeprowadzonej oceny Rada Nadzorcza podejmuje decyzję w formie uchwały o przyznaniu premii rocznej i jej wysokości dla poszczególnych członków Zarządu w przypadku oceny pozytywnej.

Wypłata premii rocznej jest zmniejszana w przypadku nieobecności członka Zarządu w okresie podlegającym ocenie trwającej dłużej niż 6 m-cy.

Premia roczna nie jest przyznawana w przypadku:

- 1) negatywnej oceny pracy członka Zarządu,
- 2) zagrożenia niespełnienia wymogów ostrożnościowych, o którym mowa w art. 142 ust. 1 Ustawy Prawo bankowe;
- 3) zagrożenia upadłością;
- 4) gdy członek Zarządu uczestniczył w działaniach, których wynikiem były znaczne straty Banku lub był odpowiedzialny za takie działania;
- 5) nie spełnienia odpowiednich standardów dotyczących rękojmi bezpiecznego i ostrożnego zarządzania bankiem.

Przyznana członkowi Zarządu premia roczna wypłacana jest jednorazowo w formie pieniężnej, w terminie 5 dni roboczych po podjęciu uchwały przez Radę Nadzorczą.

Ustanie stosunku pracy członka Zarządu Banku w okresie oceny nie powoduje pozbawienia go prawa do premii rocznej. W takiej sytuacji, ocena pracy członka Zarządu pod kątem wypłaty regulaminowej premii rocznej obejmuje wyłącznie okres zatrudnienia członka Zarządu Banku w trakcie okresu podlegającego ocenie.

Zbiorcze informacje ilościowe na temat wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku.

a. wartość wynagrodzeń za dany rok obrotowy z podziałem na wynagrodzenia stałe i zmienne oraz liczbę osób je otrzymujących:

Wynagrodzenie stałe w zł za rok 2019	Wynagrodzenie zmienne w zł za rok 2019	Wartość wynagrodzenia ogółem w zł za rok 2019	Liczba osób otrzymująca wynagrodzenia
818 878,95	0,00	818 878,95	3

b. wartość wynagrodzeń z odroczoną wypłatą z podziałem na część już przyznaną i jeszcze nie przyznaną:

- Brak

c. wartość wynagrodzeń z odroczoną wypłatą przyznanych w danym roku obrotowym, wypłaconych

i zmniejszonych w ramach korekty związanej z wynikami:

- Brak

d. wartość płatności związanych z podjęciem zatrudnienia i z zakończeniem stosunku zatrudnienia dokonanych

w danym roku obrotowym, liczbę osób otrzymujących takie płatności oraz najwyższą taką płatność na rzecz

jednej osoby:

- Brak

Informacje o sumie wypłaconych w 2019 r. wynagrodzeń z tytułu motywacji nowo zatrudnionych oraz odpraw związanych z ustaniem stosunku zatrudnienia z osobami zajmującymi stanowiska kierownicze zgodnie

z uchwałą 258/2011 KNF:

w zł

L.p.	Tytuł wynagrodzenia:	Wartość:
1.	Suma wypłat indywidualnych odpraw z tytułu zakończenia stosunku pracy z osobami na stanowiskach kierowniczych	0,00
2.	Ilość osób, które otrzymało ww. wynagrodzenie	0,00
3.	Najwyższa kwota wypłacona pojedynczej osobie	0,00
4.	Suma wypłat zmiennych składników wynagradzania z tytułu nawiązania w 2019 r. stosunku pracy z osobami na stanowiskach kierowniczych	0,00
5.	Ilość osób, które otrzymało ww. wynagrodzenie	0,00
6.	Najwyższa kwota wypłacona pojedynczej osobie	0,00

Dodatkowa regulaminowa premia roczna nie została wypłacona.

DŹWIGNIA FINANSOWA

Ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej Bank klasyfikuje do ryzyk nieistotnych: zarządzanie tym rodzajem ryzyka odbywa się w ramach ryzyka kapitałowego.

Bank mierzy ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej poprzez obliczanie, wskaźnika dźwigni finansowej liczonego jako wyrażony w procentach udział kapitału Tier I w łącznej kwocie aktywów według wartości bilansowej, powiększonej o łączną kwotę zobowiązań pozabilansowych udzielonych, przy czym:

- 1) W łącznej kwocie aktywów Bank nie uwzględnia pozycji pomniejszających kapitał Tier I,
- 2) Wartość ekspozycji pozabilansowych jest wyliczona: od wartości nominalnej (bez uwzględniania korekt z tytułu rezerw celowych) z uwzględnieniem współczynników konwersji z zastrzeżeniem dolnego limitu 10%.
- 3) Bank ustala limit wskaźnika dźwigni finansowej na poziomie minimum 3%.

- 4) Wskaźnik dźwigni finansowej obliczany jest przez głównego księgowego a monitorowany jest przez stanowisko ds. analiz ekonomicznych w okresach kwartalnych; stanowi element informacji zarządczej na posiedzenie Zarządu i Rady Nadzorczej Banku.

Wskaźnik dźwigni wyznaczony na datę 31.12.2019 r. wyniósł 7,55%.

SYSTEM KONTROLI WEWNĘTRZNEJ

Bank korzysta z audytu realizowanego przez SGB-Bank S.A. w cyklu dwuletnim.

Data: 9 października 2020 r.

Sporządził: *Ryszard Nosolowski*

Zatwierdził:

WICEPREZES ZARZĄDU

[Signature]
Monika Sękowska-Sumbar

PREZES ZARZĄDU

[Signature]
Dobrosława Prączyk

